БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 143 (3371). | Шанба, 23 июль 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МУСОБАҚАДОШ ОЗАРБАЙЖОН ПАХТАКОРЛАРИ

ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

ГУЛНИ КЎПАЙТИРИНГ, КЎСАКНИ КЎПАЙТИРИНГ

Пахта далаларини айланишдан олдин район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Асомиддин Мираҳмедов билан суҳбатлашдик. У ўтган йили қўлга киритилган ютуқлар, ҳосилдорликни ошириш соҳасида янги беш йилликнинг биринчи йилида амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида сўзлаб берди.

Ўрта чирчиқликлар ўтган йили ҳар гектар ердан 24,1 центнердан хирмон кўтаришди. Ялпи ҳосилнинг 27 минг тоннаси машиналар ёрдамида териб олинди. Охунбобоев номли, «Полярная звезда», «Северний маяк» колхозлари гектаридан олинган ҳосилни қўшни колхозларга қараганда ўртача 4-5 центнерданга кўпайтириш имкониятига эга бўлдилар.

Бўлар пахтачиликни ривожлантиришда илгарига томон қўйилган дастлабки қадам. Бу йил район бўйича олинадиган ҳосил 25 центнердан кам бўлмайди. 30 минг тонна «оқ олтин» «зангори кема»лар бункерйдан тўкилади.

Биз қатор хўжаликларда бўлиб зиммага олинган социалистик мажбуриятни бажариш йўлида қандай кураш олиб борилаётганлиги билан танишдик. Охунбобоев номли, «Полярная звезда» колхозларида ҳар туп ниҳол кўз қорачиғидай асралиб, сифатли парвариш қилинаётганлиги сезилиб турибди. Гектарлар тўла, кўчат бут. Тўйдириб озиқлантирилган, меёрида суғорилаётган ҳар туп ғўзада ҳозирнинг ўзида 4-5 тадан тўқ кўсак санаш мумкин. Ғўза қатор ораларига ишлов берип қизғин давом этяпти. 15-16 тадан ҳосил шохи бор пайкалларда чекканка бошлаб юборилган. Озарбайжонлик пахтакорлар бу хўжаликларнинг комплекс механизациялашган звеноларида мўл ҳосил учун кураш тажрибаларидан ўрнак олсалар арзийди.

Бу йил 800 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун бел боғлаган Киров номли совхознинг ўртоқ Хомиджон Қаюмов бошлиқ бўлими далаларида бўлдик. Ғўзанинг ривожи чакки эмас, ҳосил олиши ҳам дуруст. Биз яхши меҳнат қилинаётган жойда ҳамма ишнинг ҳам яхши, сифатли бораётганлигини кўришни истаймиз. Шу важдан йўл қўйилаётган баъзи камчиликлар кўнглимизни ранжитди. Бўлимнинг айрим звеноларида сувдан фойдаланиш талабга жавоб берарли эмас. Баъзи карталарда ғўза чанқатиб суғорилаётган бўлса, баъзи карталарга керагидан ортиқча сув таралган, ўтдан тозаланмаган пайкаллар ҳам бор. Бўлим пахтакорлари мана шу иуқсонларни тугатиш учун июлнинг сўнгги кунлари ва август ойида астойдил ишласалар, гулга гул қўшилади, кўсанка кўсак. Шундагина улар мўлжалдаги ҳосилни олабиладилар.

Районнинг бир қатор хўжаликларида чеканкага яхши эътибор берилмаяпти. Бу ҳосилга жиддий путур етказиши турган гап. Хўш, камчилик нимадан иборат. Энгельс номли колхознинг Ҳамид Қувватбоев, Дўстбек Сулаймонов ўртоқлар бошлиқ участкаларида, шунингдек Свердлов номли колхознинг Усмонали Юнусов бошлиқ звеносида танлаб чеканка ўтказиш лозим эди. Нега деганда ғўзанинг ривожи бир пайкалнинг ўзида ҳар хил, 9-10 шохли кўчат ҳам бор, 15-16 шохли кўчат ҳам. Бизнингча биринчи навбатда бўйи ўсиқ ғўзалар чилпиб ташланса-ю, иккинчи навбатда кенжароқ ғўзалар чеканка қилинса, мақсадга мувофиқ бўлар эди, кенжа ғўзалар ҳосил элементларини кўпайтиришда давом этарди.

Яна шуни айтиш керакки, биз пахта далаларини айланар эканмиз, бирор хўжаликда машина ёрдамида чеканка қилинаётганлигини кўрганимиз йўқ. Ваҳоланки, бундай техника ҳар бир хўжаликда бор экан. Меҳнатни тежаш, чеканкани кечиктирмасликни кўзлаган ҳолда бунга эътибор кучайтирилса яхши бўлар эди.

Шуни ҳам айтиш керакки, баъзи хўжаликларда ғўзанинг кўнига маҳлиё бўлиш кайфиятлари ҳам йўқ эмас. Бунга албатта чек қўйиш керак. Ҳали хотиржамланишга эрта. Тўпланаётган ҳосил ҳали сув, уни чинакам пахта қилгунча бундан буён ҳам белни маҳкамроқ боғлаш керак бўлади. Лозим топилган карталарга шарбат оқизиш, культивацияни давом эттириб, қатор ораларини шамоллатиб туриш фойдадан холи эмас. Свердлов номли, Энгельс номли, Куйбишев номли, «XXII партсъезд» колхозлари раҳбарларига биз ана шундай маслаҳат берамиз.

Ўрта чирчиқликлардан озарбайжонлик пахтакорлар ўрганиб олса арзийдиган ишлар кўп. Энг фойдалиси машина терими, бу вазифани кўнгилдагидек ўташ мақсадида малакали кадрлар тайёрлашга катта эътибор берилаётганлигидир. Шу йилнинг ўзида юздан ортиқ хотин-қизнинг механик-ҳайдовчилик касбини ўрганиб олганлиги, уларнинг мавсумга шай бўлиб турганликлари бизларни хурсанд қилди. Иккинчиси шуки, барча хўжаликларда ҳам ғўза қаторлари ҳар бир звено аъзосига қозиқ қоқиб, ажратиб берилган. Ишнинг сифатига, ҳосилнинг тақдирига жавобгарлик оширилган. Бажарилган иш текшириб қабул қилинади. Сифатли, деб топилгандагина ҳақ тўланади. Бу жуда фойдали йўл.

Ўрта чирчиқлик пахтакорлар июлнинг қолган кунлари ва август ойи ичида ғўза парваришини қизғин давом эттирсалар, ҳосилга ҳосил қўшиш учун курашни сира бўшаштирмасалар, улар албатта кўзлаган мақсадларига эришадилар.

Булғис ГАТАМОВА,
Озарбайжон ССР Имишлинск район комсомол комитетининг биринчи секретари.

Арташ БАБАЛЬЯН,
Мартакертс районидаги Фрунзе номли колхознинг комплекс механизациялашган звено бошлиғи.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Суратда: Озарбайжон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари Ўрта Чирчиқдаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ У. Юнусов бошлиқ звеносида ғўза чеканкасини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

МЎЛ ҲОСИЛ ТЎПЛАНЯПТИ

1-«Пискент» совхозининг ўртоқ Мираҳмад Шораҳмедов бошлиқ бригадаси аъзолари 95 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан хирмон кўтаришга ахд қилишган. Бу ердаги ҳамма иш олинган социалистик мажбуриятга яраша амалга оширилмоқда. Ғўза чуқур культивациядан чиқарилянти. Талабига қараб суғорилмоқда. Паст ғўзаларга қўшимча ишлов берилиб, олдингиларига етказилиб олинаётир. Бу ишда Асалат Ҳасанбоева, Қутби Пўлатова, Махсуда Хамидова каби аёлларнинг хизмати каттадир. Улар қатор ораларидаги ғумай, шўра, чирмовуқ ва бошқа бегона ўтларни таг-томири билан юлиб ташламоқдалар.

Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг Ўбайдулла Бойқўзиев ва бошқа илғор звеноларида ҳам дала ишлари қизғин кетаётир.

О. АБДУРАҲМОНОВ,
Х. НОРМАТОВ.

ПАХТА — БОЙЛИГИМИЗ, ФАХРИМИЗ

Бу йил мамлакатга 3 миллион 750 минг тонна пахта етказиб бериш Ватанимизнинг «оқ олтин» фондига сиз билан биз-нинг қўшадиган энг муносиб ҳиссамиз бўлади. Ана шу катта ҳосилни муҳайё қилиш учун бутун халқимиз отланган.

Мажбурият олиш осон, лекин уни бажариш учун ҳар бир киши тер тўкиб меҳнат қилиши керак. Ваъда вафоси билан улуғ. Одам меҳнат билан ҳурмат-обрў ортдиради. Буни дилга жо қилган колхозимиз аъзолари шу кеча-кундузда хораэмликларнинг, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган механизатор Мамажон Дадажоновнинг ватанпарварлик чақириқларига жавобан кечани-кеча, кундузни-кундуз демай астойдил тер тўкяптилар.

Ҳозир жуда нозик пайт. Ҳосилга ҳосил қўшаман, кузакда хирмонда мўлжалдагидан кўпроқ пахта муҳайё бўлиши учун курашаман, деган пахтакор мана шу долзарб паллада ҳар қачонгидан кўра яхшироқ меҳнат қиладди.

Мен миришкор пахтакорларга, бобо деҳқонларга иш ўргатиб, насиҳатгўйлик қилиб ўтирмайман. Аммо колхозимизда қандоқ иш тутяпмиз, шуни гапириб бермоқчиман. Бизнинг колхозимиз унча катта эмас. Бу йил 700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан ҳосил берамиз деб юрагимизга тугиб қўйганмиз. Ҳосилдорликни бундан оширсак оширамизки, камитмаймиз. Ҳозир ғўзаларимиз текис кўсаклаяпти. Биз шу ой охиригача ҳар бир туп ғўзада 7—8-тадан кўсак бўлиши учун курашамиз.

Бугун ҳосилнинг тақдири ҳар бир деҳқоннинг, барча пахтакорларнинг қўлида. Шу кунларда **пахта даласида ҳосилнинг тақдири учун курашаётган икки киши бўлса, улардан бири сувчи, иккинчиси механизатордир.** Ҳосилнинг тақдири қўп жиҳатдан ана шу икки азаматнинг ҳаракатига боғлиқ. Колхозимизда Бегим Эгамқулов, Турғунали Топилов, Бакир Алихонов, Мирғани Ҳасанов сингари азамат механизаторлар бор. Улар бошчилик қилаётган звеноларда ғўзалар машина теримига мослаб, ҳар тарафлама яхши парвариш қилиняпти. Бу звеноларда бултур йиллик план ҳаммаси бўлиб 17 кунда бажарилган. Улар бу йил терим муддатини бундан ҳам қисқартириш, ҳосилдорликни ошириш, кам меҳнат сарф қилиб, юқори ҳосил олиш учун курашмоқдалар. **Торози босадиган бўлиқ кўсак осмондан тушмайди, худди мана шу иссиқ кунларда пишиб етилган кўсак салмоқдор бўлади, августнинг охирида, сентябрнинг бошларида чаноқлардан қайнаб чиқадиган пахтанинг кўсаги бутун семириши керак.**

Сув — ғўзанинг қони деб бекорга айтмаймиз. Сувчи — дала посбони, ҳосилнинг тақдири унинг қўлида. Колхозимизда Эгамқул Андоқов, Мамат Умаров, Ҳайдар Ҳакимов, Турғун Абдуллаев, Тойлоқ Қулматов каби уста сувчилар борки, улар ғўзани нуқул тунда суғоришяпти. Эгатларга тунда сув таралса, нам ғўзанинг илдиз-илдизига етиб боради. Тонг отгунча қониб сув ичган ғўза ҳар куни бир яшнайди. Биз механизаторларга ҳам, сувчиларга ҳам яхши шароит яратиб бериш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қиляпмиз.

Областимиздаги «Интернационал», «Северний маяк», «Ленин йўли» колхозларининг аъзолари машина теримига ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш, уни уюшқоқлик билан ўтказиш керак деб, ҳаммани ғўзани машинабоп қилиб парвариш қилишга, пўлат агрегатларни шай қилиб қўйишга чақирмоқдалар. Биз уларнинг ташаббусига қўшилиб, **терим машиналари ремонтини қизитиб юбордик. Колхозимизда 19 та «зангори кема» бор. Бугун эрта ремонт ишларини тамомлаймиз. Яқин кунлар ичида тағин 5 та янги машина сотиб оламиз. Бу йилги мавсумда 24 та машина билан пахта терилади. Бултур ҳосилнинг 60 процентини бункерларда терилган бўлса, бу йил кам деганда 80 процент ҳосилни «зангори кема»ларда териб оламиз.** Бу, колхозда ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 60—70 тоннадан пахта териб олинади, демакдир. Айрим механизаторларимиз мавсумда 100—120 тоннадан пахта теришга сўз беряптилар.

Биз яқинда колхоздаги тажрибакорлар, қишлоқда иш қилиш қўлидан келадиган катта-кичик билан тағин бир карра маслаҳатлашиб, олган мажбуриятимизнинг тўла ва ортиғи билан бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил тўплаш учун нималар қилиш кераклигини аниқлаб олдик.

Ҳозир экин овқат бер, сув бер, деб турган пайт. Шу масъулиятли вақтда ғўзасини яхши боққан, экинини парвариш қилган деҳқон кўзакда дард қолмайди. Ҳозир айниқса сувдан бохабар бўлиш керак, ғўза сал чанқаб қолгудай бўлса, нақдимизни ҳам бой беришимиз мумкин. Шунинг учун колхозимизда ғўзанинг тилини биладиган қариялар ёшларнинг ёнига кириб иш ўргатмоқдалар. Улар шогирдларига таълим бериб, ғўзани тунда суғоришнинг нафи кўпроқ тегади, лекин ғўзани ҳадеб устма-устига суғаравериш ҳам ярамайди, оч қорин сув кўтармаганидек, ўғитга тўймаган, ерда бор неъматлардан яхши баҳра олмаётган ғўза ҳадеб сув ичаверса, сувхўрда бўлиб қолади, ҳосил тутиш ўрнига ғовлаб кетади. шунинг учун ғўзани моромига қараб суғориш керак, деб насиҳат қиляптилар.

Колхозимизда иккинчи нозик масала — бегона ўтни таг-томири билан қуритишга алоҳида аҳамият беряпмиз. Ўт бор жойда ҳашарот ҳам тарқалади, экин баҳра оладиган озуқа моддалари ҳам етишмайди. Бегона ўт ғўзанинг бемалол томир отишига ҳалақит беради, ўт бор жойда ғўза дардга чалинади. Шунинг учун биз ҳар бир эгатни колхозчиларга, механизаторларга сабаб қилиб биркитиб қўйдик. Улар ўша ердаги ғўзанинг аҳволидан ҳар кун, ҳар соат, ҳар дақиқа хабар олиб турибдилар.

Механизаторларимиз пахтазорда бош-қош бўлишиб туришипти. Улар дала гвардиячилари деган номга муносиб иш тутишяпти. Жонкуяр механизаторлар қанча кўп бўлса, ишимиз шунча яхши бўлади. Пешона теримиз билан суғорилиб, юрак тафти билан қўкараётган экинни эркалаётганимизда бирорта ҳам ҳосил шохининг заҳа бўлишига йўл қўймаймиз.

Колхозда механик-ҳайдовчи йигит-қизлар қанча кўп бўлса, кузакда терим муддати шунча қисқараверади. Янги механизаторлар тайёрлаш ҳақида ҳозирдан ўйлаб, бу йил 10-синфни битирган шоввозлардан кўпини механик-ҳайдовчиликка ўргатмоқчимиз. Колхозда 24 та терим машинаси бор дедик. Икки сменада пахта териш учун 48 механик-ҳайдовчи керак. **Биз колхозимизда камида 70—80 механик-ҳайдовчи бўлиши учун курашмоқдамиз. Энг яхши механизаторлар 2—3 кишини шогирдликка олиб ҳунар ўргатамиз дейишди. Шогирдсиз уста мевасиз дарахтдай гап.**

Ҳарбир механизатор, ҳар бир миришкор сувчи, ҳар бир деҳқон касбимизнинг нозик сирларини ёшларга эринмай ўргатсин, пахтачилик илмига омил шогирдлар етиштирсин.

Колхозимиз коммунистлари, комсомоллари, қишлоқ меҳнат аҳли бир ёқадан бош чиқариб, бир гайратларига ўн гайрат қўшиб, меҳнат қиляптилар.

Пахта — кун санайдиган экин, бирор ишда бўлса ҳам андак кечикишга, бепарволикка йўл қўймаймиз. Ҳамқишлоқларимиз майли, ҳозир эртароқ туриб, кечроқ ётайлик, мўлжалдагидан сал камроқ мизғийлик, майли шу долзарб кунларда жонимиз пича қийналсин. Ахир, жон куймаса жонона қайда деб айтишяпти. Дарҳақиқат тўғри ҳозир зўр бермасак кейин кеч бўлади, бугуннинг бир куни сал кейинроқ ҳафталарга, ойларга татийди.

Пахта — шон-шарафимиз, бойлигимиз. Пахта совет халқларининг тўкин дастурхонига ўзбек деҳқонлари қўшадиган улуғ совғадир. Синовлардан шараф билан ўтаётган дўстлигимиз ҳаққи, Она-Ватан бераётган оқ сут, нонтуз ҳаққи яхшироқ меҳнат қилайлик, мардлигимизни майдонда тағин бир марта кўрсатайлик.

Б. СУЛАЙМОНОВ,
Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг раиси.

● ● ●

СЎЗ ИЛҒОР МЕХАНИЗАТОРЛАРГА

ҲОСИЛНИНГ ҲАММАСИНИ ЎЗИМИЗ ТЕРАМИЗ

Иккимизнинг касбимиз бир — тракторчимиз. Комплекс механизациялашган звеноларга бошчилик қиламиз.

Шундан ҳам кўриниб турибдики, вазифамиз масъулиятли. Техника ва ишчи кучларидан моҳирлик билан фойдаланишдек муҳим иш зиммамизга юклатилган. Биз нечоғлик ғайрат ва ташаббус билан меҳнат қилсак пахта хирмонимиз тоғ-тоғ бўлади.

Биз ҳамкасбларр ишни мусобақа асосида ташкил этяпмиз. Бу илғор агротехника фани ютуқларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этилишига сабаб бўлмоқда. Доимо бир-биримизнинг ишимиздан хабардормиз. Ютуқларимиз кенг оммалаштирилади. Камчиликларимизни тузатишга кўпроқ эътибор қиламиз. Шунинг учун ҳам икки звенонинг пайкалида айниқса сўнгги йилларда пахтадан мўл ҳосил етиштирилаяпти. Ўтган йили икки звено ҳам 40 гектардан ерга чигит экканди. Биримиз ҳар гектар ердан 37 центнердан, иккинчимиз эса, сал камроқ, 35 центнердан хирмон кўтардик. Зиммаларимизга олинган социалистик мажбурият ошириб бажарилди. Биз механизаторлар «зангори кема»лар рулига ўтириб ҳосилнинг 80 процентини машиналарда териб олишдек муҳим ишга ўзларимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшдик. Бунинг натижаси яхши бўлди. Етиштирилган ҳар бир центнер пахтанинг таннархи арзонлаштирилди. Ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай об-ҳавонинг энг яхши ва қулай кунларида йиғиштириб олдик. Шу билан бир қаторда пахтамизнинг асосий қисмини биринчи сортларга топширдик. Бундан биз механизаторлар ҳам, аъзоларимиз ҳам катта манфаатдор бўлди.

Бу йилги режамиз ҳам чакки эмас. Пахтамиз ўтган йилга нисбатан янада кўп бўлади. Ўртача ҳар бир гектардан бир йилнинг ўзида 3 центнердан ҳосилни кўп олмоқчимиз. Ҳозирги ишларимизнинг ҳаммаси ана шу вазифани муваффақиятли бажаришга қаратилган. Қатор ораларини машинабоп қилиб ишлаяпмиз. Ўтган йилдагидек бу йил ҳам теримда машинага куч берамиз. Ҳар иккимиз яна қадрдон пўлат отларимизга ўтириб, кунига машина бункеридан 4—5 тоннадан «оқ олтин» тўкамиз. Мавсумда ҳар биримизнинг терган пахтамиз 100 тоннадан кам бўлмайди. Ҳосилимизнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдами билан йиғиштириб оламиз.

Биз шаҳардан ёрдам олмаймиз. Етиштирилган ҳосилни студентларсиз, ўқувчиларсиз ўзимиз йиғиштириб оламиз.

О. ЮСУПЖОНОВ,
А. МАТУСМОНОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг звено бошлиқлари.

Суратда (юқорида) О. Юсупжонов, (пастда) А. Матусмонов ўртоқлар.

Х. Турсунқулов фотолари.

КЎСАК ҚУРТИНИ ҚИРИНГ

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

Пахтакорларимиз белоён далаларда фидокорона меҳнат қилиб, ҳар туп ғўзада мўл ҳосил тўпламоқдалар. Ҳозирги вазифа ҳар туп ғўзада тағин ҳам кўпроқ гул ва кўсак тўплашда, ҳосилни ҳашаротлардан тўла сақлашда қолган.

Областимиз колхоз ва совхозларининг пахта далаларида июль ойининг учинчи ўн кунлигида ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларининг энг ашаддий зараркунандаларидан бири бўлган кўсак қуртининг капалаклари учабошлайди. Бу капалаклар ғўзанинг тепа барглариига тухум қўяди. Орадан уч-тўрт кун ўтгач, улардан қуртлар жонланиб чиқиб, шона ва тугунчаларни, кейинчалик эса тўқ кўсакларни ҳам нобуд қила бошлайди.

Кўсак қурти жуда серуруғ бўлади. Унинг битта капалаги 1500 тадан 3000 тагача ва ундан ҳам кўп тухум қўяди. Қуртининг знёни ҳам катта. Бир қурт ўзининг ривожланиш даврида 18—20 та ҳосил элементини нобуд қилади. Агар ҳар 100 туп ғўзага 7—10 та кўсак қурти тушса, гектар бошига камида 2—3 центнер ҳосил йўқолади.

Айниқса Янгийўл, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ, Бўка ва Бекобод районларининг хўжаликларида кўсак қуртларининг кўплаб тарқалиш эҳтимоли бор. Чунки, бу районларда қуртнинг доимий кўпаядиган манбалари пайдо бўлган. Ана шу хавфнинг олдини олиш, ҳосилни зараркунандалардан батамом сақлаб қолиш учун нима қилиш керак?

Аввало, ҳар бир колхоз ва совхозда пахта далаларини бирма-бир текшириб чиқиш, капалак тухум қўйган ёки қурт жонлана бошлаган жойлар аниқланса, дарҳол ўша жойларга заҳарли химикатлар сепиш керак. Бу ишга шошилинч равишда киришиш ва ҳамма ерда 2—3 августдан кечикмасдан зараркунандаларга қарши дори сепиб чиқишни тугаллаш зарур. Чунки, кўсак қурти энди ривожлана бошлаган пайтда битта қўймай қириб ташланса, кўплаб шона, тугунча ва кўсаклар нобуд бўлмайди.

Кейинчалик пайкалда кўсак қурти пайдо бўлгани аниқланиб қолса, қайтадан дори сепилади. Кўсак қуртига қарши ғўзага хлороорганик дориворлар сепилади ёки пуркалади. Пуркалганда ДДТ нинг 50 процентли пастаси ёки ДДТ нинг 50 процентли эритилган порошоги ишлатилади. Бунда ҳар гектар ерга 5 килограмм дори кетади. Агар ДДТнинг 30 процентли порошоги ишлатилса, гектар бошига 7 килограммдан пуркалади.

Дори пуркашни метилмеркаптофос ва шунга ўхшаш бошқа заҳарли моддалар билан комплекс равишда ўтказиш тавсия этилади. Бундай ишлов-лар бир вақтнинг ўзида ҳам кўсак қуртларини, ҳам ўргумчаккаванни йўқотади.

Кўсак қуртларига қарши чанглатиб дори сепишда ДДТнинг 5,5 ва 10 процентли дустлари, шунингдек гексахлорарнинг 12 процентли дусти, ёки бу дустларнинг аралашмаси ишлатилади. Бундан ташқари чет элдан келтирилдиган азатокс, дитокс, бентокс, берцема Д—5 ва бошқа препаратлардан ҳам самарали фойдаланиш мумкин. Бу препаратлар ўз таъсирчанлиги жиҳатидан ДДТ ва гексахлорандан қолишмайди. Ҳар гектар ердаги ғўзага бу препаратлардан 25 — 30 килограммдан сепиш керак.

Кўсак қуртини йўқотиш учун сепиладиган дориворлар кишилар ва ҳайвонлар учун зарарли эканлигини сира унутмаслик керак. Пайкалларга заҳарли химикатлар сепилаётганда ҳавфсизлик техникаси қоидаларига қатъий амал қилиш зарур.

Пахтакор ўртоқлар! Фидокорона меҳнат билан етиштирилаётган мўл ҳосилни кўсак қурти ва бошқа қишлоқ хўжалиги зараркунандаларидан тўла сақлаб қолиш, бирор туп ғўзани ҳам ҳашаротга олдирмаслик учун шошилинч чоралар кўринг, пайкалларга ўз вақтида химиявий ишлов беришни сира унутманг!

С. БОНДАРЕНКО,
Ўсимликларни ҳимоя қилиш область станциясининг директори.

Б. ДУБРОВИН,
станция ходими.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БЮДЖЕТ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг бюджет комиссияси 22 июлда бўлиб ўтган мажлисида республика Олий Советнинг бўлажак сессиясига тайёргарлик кўриш юзасидан ўз иш планини белгиладди.

Комиссиянинг навбатдаги мажлисида озиқ-овқат саноати ва соғлиқни сақлаш министрликларининг, шунингдек Тошкент область ижроия комитетининг хўжалик — молия фаолияти ва давлат бюджетининг ижроси билан боғлиқ бўлган масалалар юзасидан ҳисоботларини тинглашга қарор қилинди. (ЎзТАГ).

ҚАРДОШ ПОЛЬШАНИНГ УЛУҒ БАЙРАМИ

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ИНҒИЛИШ

МОСКВА (ТАСС). Пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари «Халқ Польшаси туғилган кунининг 22 йиллигини ва Польша давлатининг 1000 йиллигини нишонламоқ учун тантанали йиғилишга тўпландилар. Совет армияси марказий уйининг қизил байроқли залига ишчилар, хизматчилар, фан ва маданият арбоблари, жамоатчилик вакиллари келишди.

Президиумда А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, Ф. Д. Кулаков, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Ефремов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе, Совет-Польша дўстлиги жамияти Марказий Правлениесининг раиси, СССР Парламент группасининг раиси Й. В. Спиридонов, шунингдек Польша Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Э. Пшчулковский, бошқа поляк меҳмонлар ўтиришибди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский доклад қилди.

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ

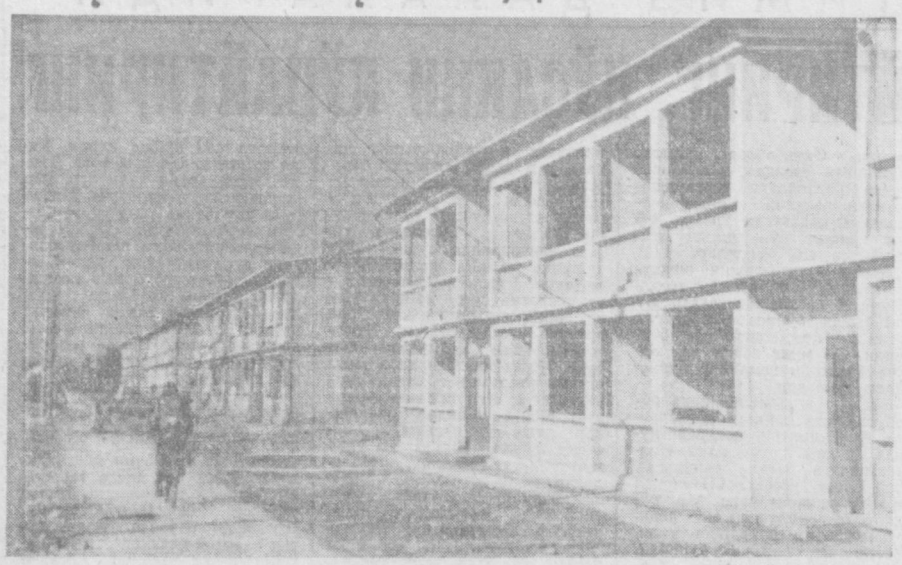

Юқори Чирчиқ район марказ и Янгибозор йил сайин обод бўлиб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қурилмоқда. Суратда: бу ерда янги қурилган кварталлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ОЛИМЛАР БЎСТОНЛИҚ ҚИШЛОҚЛАРИДА

Икки ёнига «Билимлар—оммага» деган сўзлар ёзилган автобус куни кеча Бўстонлиқ қишлоқларига қилинган сафардан Тошкентга қайтиб келди. «Билим» жамияти Тошкент область ташкилоти ташаббуси билан уюштирилган бу сафар иштирокчилари — тошкентлик олимлар икки кун мобайнида Бурчмулла ва Боғистон қишлоқлари меҳнаткашларининг меҳмони бўлишди.

Қишлоқларга омма орасида сиёсий ва илмий билимларни ёйиш мақсадида келган олимлар 13-боғдорчилик совхози участкаларида суҳбат қуришди. Тарих фанлари кандидатлари Б. Маннонов ва М. Юсуфхўжаев ўртоқларнинг халқаро империализм реакциясига бошчилик қилаётган АҚШ ташқи сиёсати ва Вьетнамда бўлаётган воқеалар тўғрисидаги гапларини Яккатут участкасида юздан ортиқ киши жуда эътибор билан тинглади. Суҳбат шу қадар қизғин ва мароқли бўлдики, у пировардида қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамлик митингига айланиб кетди.

Шу куни Чотқол тоғларининг ёнбағрига жойлашган «Шунгак» участкасида ҳам олимлар суҳбати қизғин тус олди. Тарих фанлари кандидати Б. Аҳмедов, республика фанлар академияси шарқшунослик институтининг илмий ходими Э. Ширинбоев ўртоқларнинг ҳозирги замон коммунистик ҳаракати, Индонезиядаги аҳвол, Совет—Франция муносабатлари каби актуал темалардаги суҳбатлари тўпланган тингловчилари мамнун эди.

Олимлардан О. Иноятов, Ж. Белтобаев ўртоқлар Чимённинг баланд қорли тоғ этакларига туташиб кетган «Дўнг» участкасида келин-куёв Раҳимберди Худойберганов ва Хожар Худойбергановалар бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадасининг меҳмони бўлишди. О. Иноятов ёшларга партия XXIII съезди, ВЛКСМнинг XV съезди, бу тарихий форумларнинг аҳамияти, коммунизмнинг жасоратли қурувчилари олдида турган улкан вазифалар ҳақида батафсил сўзлаб берди. Ёш олим Белтобаевнинг суҳбати айниқса қизғин, эътиборга сазовор бўлди. У Тошкентда рўй берган табиий офат—зилзила оқибатларини тугатишда пойтахт аҳолиси кўрсатаётган саботкорлик, бу ишда мамлакатимиз халқларининг бўюк қардошлик ҳиммати ҳақида таъсирли қилиб гапириб берди.

Ҳа, бўстонлиқликлар Тошкент аҳолиси бошига тушган мусибатни чуқур ҳис қилишади. Боғистон ва Бурчмулла меҳнаткашлари ўзларининг бир кунлик иш ҳақини Тошкент фондига топширдилар. Яқинда Чилонзордаги 8-кварталда 13-совхознинг хўл мева, сабзавот билан савдо қилувчи дўконлари очилди. Юқори сифатли ва арзон нархдаги олма, олича, шўёз, сабзи ва бошқа ноз-неъматлар билан савдо қилаётган бу дўконлар саратовлик қурувчиларга яхши хизмат кўрсатмоқда.

Олимлар қишлоқ меҳнаткашлари ҳузуридан қайтишар экан, мазмунли суҳбатлар учун уларга совхоз ишчилари самимий миннатдорчилик билдиришди, зилзила оқибатларини тугатиш йўлида жонбозлик кураш аётган тошкентликларга муваффақият ва бетаҳвиш ҳаёт тилаб, қизғин саломлар йўллашди.

Ж. МЎМИНОВ.

«КОЛХОЗ РАДИОУЗЕЛИДАН ГАПИРАМИЗ»

Репродуктордан дикторнинг таниш овози эшитилди: «Диққат, диққат! Колхоз радиоузелидан гапирамиз. Микрофонимиз олдида колхоз раиси ўртоқ М. Кўчқоров!..»

Раис ҳозирги кунда далаларда қилинаётган ишлар, ғўзаларга сифатли ишлов берилаётганлиги ҳақида гапирди. Колхоз аъзолари бу йил 1250 гектар майдонинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун кураш бошлаганлар. Раис ана шулар ҳақида гапирар экан, баракали хирмон кўтариш учун ҳали кўп меҳнат қилиш лозимлигини уқтирди.

Шундан сўнг, хўжалик янгиликлари ўқиб эшиттирилди. Колхозчилардан бир-иккита савол тушган эди. Ана шу саволларга мутахассислар томонидан тайёрланган жавоблар ўқиб берилди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоз радиоузели эшиттиришлари доимо ана шундай қизиқарли ва мазмунли олиб борилади. Радиоузел диктори ўртоқ Р. Мухиддинов тиниб-тинчимайди. Эшиттиришларнинг ранг-баранг бўлиши ва таъсирчанлиги учун курашади. Бирор янгилик рўй берса, ўша куниёқ радиоузел орқали ўқиб эшиттирилади.

Эшиттиришлар тематикаси ранг-баранг. «Савол-жавоблар», «Маданий ҳаёт», «Сиз, буларни биласизми?» каби тематик эшиттиришлар тез-тез уюштириб турилади. Шунинг учун ҳам колхоз меҳнаткашлари эшиттиришларни ҳамиша қизиқиб тинглайдилар.

Ҳа, колхоз радиоузели меҳнаткашларни тарбиялашда муҳим восита бўлиб хизмат қилмоқда, партиямизнинг XXIII съезди қарорларини кенг пропаганда қилишда катта роль ўйнамоқда. Шу мақсадда маҳаллий трансляция тармоқларидан кенг фойдаланилди. Янги беш йиллик план бўйича ҳам бир неча тематик эшиттиришлар ташкил этилди.

Радиоузел меҳнаткашларнинг минбарига айланган. Мутахассислар радиоузел орқали маслаҳатлар берадилар. Колхоз касалхонасининг врачи Х. Ўрмонова, ўқитувчи А. Умаралиева ва бошқалар радиоузелнинг активлари ҳисобланади. Колхоз бадиий ҳаваскорлик коллективи тайёрлаган концертлар учун ҳам вақт ажратилмоқда.

Колхоз радиоузели колхоз қишлоғининг жонли газетаси бўлиб қолди.

М. АҲМЕДОВ.

«ЎРТОҚ»НИНГ КЕЛАЖАГИ

Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасида тайёрланган турли хил ширинликларни республикадагина эмас, балки ундан ташқарида ҳам яхши билишади. Кондитер саноатининг бу йирик марказ и Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида вужудга келтирилган эди. Ўша вақтдан бери фабрика қиёфаси мисли кўрилмаган даражада ўзгариб кетди. Унинг ишлаб чиқариш қувватлари йил сайин ўсиб борди, маҳсулот турлари тинмай кўпайди. Фабрикада мавжуд цехлар қайта жиҳозланиб, янгилари бунёд этилди.

Ўтган етти йил мобайнида корхонада айниқса катта ўзгаришлар рўй берди. Фабрика авваллари торгина ишлаб чиқариш майдонида кенгайиб борган эди. Бундан буён маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш учун корхонани комплекс реконструкция қилиш лозим эди. Ҳозирда бу иш асосан тугалланяпти.

Жумладан, асосий ишлаб чиқариш корпуси учун тўрт қаватли бино қурилди. Ҳозирги замон асбоб-ускуналари ўрнатилди бу ерга. Бино йилига 18 минг тонна ширинликлар тайёрлаш қувватига эга. Шунингдек, аммиак-компрессор ва трансформатор подстанцияси ҳам қурилди, қозонхона кенгайтирилиб, тўла жиҳозланди. Фабрикани сув билан таъминлаш ва канализация системаси ҳам яхшиланди.

Корхонани реконструкция қилиш ишлари буидан буён ҳам давом эттирилади. Хомашё сақлаш учун механизациялашган омборхонани ишга туширишмўлжалланяпти. Натижада омбор хўжалигида хомашёни қабул қилиш ва сақлаш ишлари тўбдан яхшиланади. Бунинг учун ҳозирда сарфланаётган қўпгина ортиқча харажатларга ўрин қолмайди. Янги омборхона бир вақтнинг ўзида 2250 тоннагача турли хил хомашё ва тайёр маҳсулот сақлаш имконини беради.

Корхонани қайта қуриш тугаллангач, маҳсулот бирлигига энг кам маблағ сарфланган ҳолда энг кўп самара олиш мумкин бўлади.

Фабрикани реконструкция қилиш зарурлиги. «Средазгипропищепром» институти томонидан асослаб берилди. Лойиҳага кўра, ажратилган участкада қўшимча омборхоналар, глазирланмаган конфет тайёрловчи қўшимча линия ва янги цехни қуриш мўлжалланади.

«Ўртоқ» фабрикасини реконструкция қилишни 1967 йилда тўла тугаллаш мўлжалланяпти. Ана шундан сўнг конфет ва ширинликлар фабрикаси юксак даражада механизациялашган корхонага айланади.

Я. ТОЛСТОНОГ,
инженер-экономист.

ПРОПАГАНДИСТ ВА ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Тошкент область партия комитети «Билим» жамияти область ташкилоти билан ҳамкорлиқда Чирчиқ шаҳрида пропагандист ва лекторларнинг уч кунлик семинарини ўтказди. Семинарга 200 га яқин киши қатнашди.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори Г. К. Скопцовнинг «Меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш», профессор Ю. А. Подгорнийнинг «КПСС Марказий Комитети май Пленумининг яқунлари», Тошкент халқ хўжалиги институти доценти П. В. Колякининг «Беш йиллида саноат тараққиёти» деган темалардаги лекцияларини тингладилар. «Халқаро аҳвол», «Ҳозирги замон коммунистик ҳаракати», «Совет-Франция муносабатлари», «Латин Америкаси ва миллий озодлик ҳаракатининг баъзи бир муҳим проблемалари» темаларидаги лекциялар ҳам семинар қатнашчиларида чуқур таассурот қолдирди.

Шунингдек илмий атеизм, лекторлик маҳорати, атеистик пропаганданинг энг ҳаётий усул ва методлари тўғрисида ҳам яхши фикр, мулоҳазалар баён қилинди.

Семинар якунида область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусаханова ёзги дала ишлари мавсумида пропагандист ва лекторлар олдида турган муҳим вазифалар ҳақида гапирди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК

МАКТАБЛАР ТАЙЁР

Газетамизнинг кечаги сонида Бекобод шаҳар мактаблари янги ўқув йилига ўз вақтида тахт қилиб қўйилганлиги ҳақида хабар қилган эдик. Улар изидан борган Бекобод район мактаблари ҳам янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўриб, «Ҳамма мактаблар биринчи сентябрга тахт» деб ғалаба рапорти бердилар.

Бекобод район жамоат ташкилотлари, колхоз ва совхозлар мактабларни ремонт қилиш ва қўшимча синфхоналар қуриш ишига зўр уюшқоқлик билан киришдилар. Райондаги мактаблар 20 июлгача капитал ва жорий ремонтдан чиқарилди. Шунингдек, мактабгача болалар муассасалари ҳам сифатли ремонт қилинди. Ҳамма мактабларга ёқилғи ташиб келтирилди. Ҳозир эса ўқувчиларга дарсликлар тарқатиш иши қизғин давом этмоқда.

Бу йил районда 2640 ўқувчига мўлжалланган 88 та қўшимча синфхонаси қурилиши лозим. Ҳозирнинг ўзида бу синфхоналардан 20 га яқини қуриб битказилди. Уларда 420 ўқувчи таълим олади. Янги ўқув йили бошлангунча қолган синфхоналар ҳам тўла ишга тушади.

Мактабларни ремонт қилиш ва қўшимча синфхоналар қуришда оталик ташкилотлари педагогик коллективларга яқиндан ёрдам бердилар. «Победа», Навоий номли колхозлар бу соҳада айниқса жонбозлик кўрсатдилар. Бу хўжаликлар оталигидаги мактаблар белгиланган муддатдан олдин сифатли ремонт қилиниб, биринчи сентябрга тайёр қилиб қўйилди.

Куч — бирликда деганларидек, ҳашар йўли билан янги бинолар қад кўтарди. Шулардан 8 квартира мактаб ўқитувчиларига истиқомат қилиш учун берилди. Шунингдек, шу йўл билан иккита буфет қурилиб, фойдаланишга топширилди.

АГАР БОЛАНГИЗНИ СЕВСАНГИЗ...

ТАРБИЯ ТЕМАСИДА

Дунёда бирон ота ва она йўқки, ўз фарзандининг баркамол ўсишини орзу қилмасин. Ҳа, ота-она ўз фарзандини севади. Унинг етук одам бўлишини истайди. Лекин, шунга қарамай, аҳёнаҳёнда маънавий қашшоқ, ахлоқи бузуқ кишилар ҳам учраб туради.

Инсон ўз номи билан гўзал. У дунёга яхши ният билан келади, ўзидан яхши ном қолдиради. Зеро, инсон табиати яхшилик демакдир.

Ахлоқсиз киши — табиатан ахлоқсиз ёки ёвуз киши аслида ёвуз бўлиб туғилмайди. Бу ярамас сифатларни у ташқи муҳит таъсирида орттиради. Ота-она ўз фарзандига эзгу ният тилар экан, ана шу ниятни ҳар хил талқин қилади.

Ичкиликбозликка берилган кишилар кўпинча ўз болаларининг ароқ ичишини фавқулодда ярамас иш деб қараш ўрнига, ўзлари уни рағбатлантирадилар. Папирос кашандаси аса ўз фарзандининг тамаки тутуни билан заҳарланишига бефарқ қарайди. Оқибатда боланинг соф, мурғак қалби ахлоқсизлик, худбинлик ва манманлик «микроб»лари билан заҳарлана бошлайди. Ахлоқсизлик «касали»га чалинган бола ўз вақтида «даволанмаса», бора-бора кутилмаган ёмон оқибатларга дучор бўлади.

Чилонзор районидаги 173-мактабнинг ўқитувчи синф талабаси Тўлқинжон бир кун она тилидан уйга берилган вазифани «бажариб» келди-ю, қизиқ аҳвол рўй берди. Берилган машқ дафтарнинг бир саҳифасида жуда хунук ва ифлос қилиб ёзилган, имло хатолари ҳам кўп. Аммо, худди шу уй вазифаси устидан чизиқ тортилиб, дафтарнинг иккинчи саҳифасига айни ўша машқ қоятда чиройли қилиб, бошқа киши қўли билан яна қайта кўчирилган.

Кўриниб турибдики, Тўлқинжоннинг онаси ўз боласига «ёрдам» қилган. Бу аҳволни кўрган ўқитувчи сирни бой бермай, ўқувчидан сўрайди:

— Машқни бу саҳифага ким кўчириб ёзди?

— Ўзим...

— Сен дарсни жуда яхши ўзлаштирибсан, ўғлим. Қани, бўлмаса, шу машқни менинг олдимда мана бу саҳифага кўчириб ёзчи?

Кутилмаган таклифдан саросимага тушган бола:

— Йўқ, опа, ойимнинг битта яхши ёзадиган перолари бор, мен ўша перо билан ёзган эдим, — деб жавоб беради.

Ўқитувчи кишиларни алдашнинг «йўл-йўриқлари»ни ҳали мукаммал билмаган талабасига кейинги ўқиш кунида ойисининг ўша перосини олиб келишини айтди. Эртасига Тўлқиндан «чиройли ёзадиган ўша перо» суриштирилганда, у:

— Ойим пероларини синдириб қўйибдилар, — деб жавоб қилди.

Бунда она бир йўла учта хатога йўл қўйган. Аввало, ўғли қилиши керак бўлган ишни унинг ўзи бажарган. Бу билан боланинг ўша дарсни ўзлаштирмай қолишига сабабчи бўлган. Иккинчидан, ўғлини кўра-била ёлғон сўзлашга рағбатлантирган. Ниҳоят, ўқитувчини фаросатсиз киши деб ўйлагандек, унинг иззат-нафсига теккан.

Тўлқиннинг онаси башарти топмага тушган бола:

— Йўқ, опа, ойимнинг битта яхши ёзадиган перолари бор, мен ўша перо билан ёзган эдим, — деб жавоб беради.

Ўқитувчи кишиларни алдашнинг «йўл-йўриқлари»ни ҳали мукаммал билмаган талабасига кейинги ўқиш кунида ойисининг ўша перосини олиб келишини айтди. Эртасига Тўлқиндан «чиройли ёзадиган ўша перо» суриштирилганда, у:

— Ойим пероларини синдириб қўйибдилар, — деб жавоб қилди.

Бунда она бир йўла учта хатога йўл қўйган. Аввало, ўғли қилиши керак бўлган ишни унинг ўзи бажарган. Бу билан боланинг ўша дарсни ўзлаштирмай қолишига сабабчи бўлган. Иккинчидан, ўғлини кўра-била ёлғон сўзлашга рағбатлантирган. Ниҳоят, ўқитувчини фаросатсиз киши деб ўйлагандек, унинг иззат-нафсига теккан.

Тўлқиннинг онаси башарти топмасдан, ўзи ўйлаб топган ёлғонини ишлатиб, ўқитувчини ишонтирмоқчи бўлганида, ўқитувчи ҳеч иккиланмасдан, ўзи ёзган ёзувни ўқиб берган бола

Янги Тошкентни БИНЕ ЭТАМИЗ

ҚАРДОШЛАР ҲИММАТИ

Зилзиладан зарар кўрган севимли Тошкентимиз адресига мамлакатимизнинг барча республикаларидан келаётган турли-туман юклар оқими тобора кўпайяпти. Бу юк поездларини бошқараётган тепловозчиларимиз юмушини анча қийинлаштирди. Машинистлар камчилик қилиб қолди. Кўп ҳолларда ортиқча ишлашга тўғри келди. Лекин тепловоз машинистларимиз бундан нолишгани йўқ, кўп ишлаяпмиз деб чурқ этишмади ҳам. Пойтахтни тиклаш манфаатлари шуни тақозо этса билагимизда кучимиз бор экан ишлайверамиз, вақтимиз, меҳнатимизни аямаймиз, дейишди. Аммо шундай қилиб қўйиш ҳам мақсадга мувофиқ эмас.

Шунинг учун ҳам Москва ва Ленинграддаги қатор тепловоз деполари коллективлари Тошкентга ёрдам қўлини чўзишди. Ўз вакилларини ҳамкасабаларига кўмаклашиш учун республикамизга юбордилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ Тошкентга келаётган турли-туман қурилиш материалларини ташишда Москва, Октябрь, Жануб темир йўлларидан келган 50 дан ортиқ тепловоз машинисти ва уларнинг ёрдамчилари ишламоқдалар. Булар орасида донгдор тепловоз машинистларидан И. Темошенко, М. Придворов ва бошқалар бор.

— Тошкент атрофидаги темир йўллар профилларини яхши ўзлаштириб олдик, — дейди Октябрь темир йўлидан келган машинист В. Шамов. — Кўмакчиларнинг ҳаммаси жадал ишга киришиб кетди. Юк ортилган поездларни янги жойда моҳирлик билан бошқаришмоқда улар. Бунинг учун ўз тажриба ва билимларини аяшмаяпти. Ҳар биримиз зиммамиздаги юксак масъулиятни тўла англаган ҳолда ишлаяпмиз. Мамлакатимизнинг Шарқдаги дарвозаси бўлган Тошкентни қайта тиклаш, уни янада гўзал, чиройли ва кўркам шаҳар қилиб бунёдга келтиришдек умумхалқ ишига оз бўлса ҳам ҳиссамизни қўшаётганлигимиздан мамнунмиз.

А. КОМИССАРОВ.

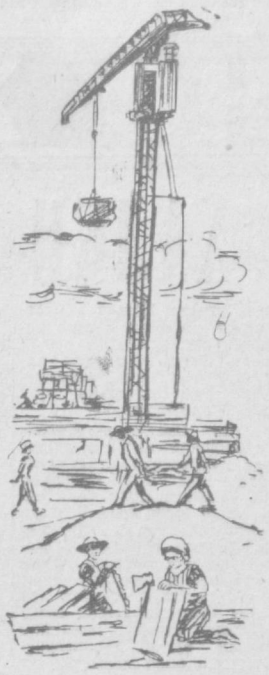

Янги Тошкентни қуришда студентларнинг «Дўстлик» колоннаси иштирок этяпти. Иттифоқимизда яшовчи турли миллатга мансуб бўлган оташ қалбли ёшларнинг ғайрати жўш уряпти бу ерда. Рассом Н. Меламед улар ишлаётган қурилиш майдонида бўлиб ушбу расмларни чизиб келди. Суратларда: (ўнгда) Болгарские огородидаги студентларнинг қурилиш майдони. Ленинград политехника институтининг студентлари Г. Сидоров (чапдан), А. Алексеев, Боку педагогика институтининг студенти Ф. Эфендиев ўртоқлар.

УКРАИНА ВИНОКОРЛАРИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Киев ва Харьков, Донецк ва Одесса яқидагина Тошкентда чиқа бошлаган «Строитель Украины» газетаси саҳифаларида қардош республикадаги ана шу шаҳарларнинг номлари ёнма-ён пайдо бўлмоқда.

Зилзиладан зарар кўрган дўстларга ёрдам бермоқ учун қалб амри билан Ўзбекистон диёрига келган украин бинокорларнинг уч минг кишидан икки отряди катта ишлар қилмоқда. Янги газетанинг тўрт саҳифасида босилган кичик хабарларда шу кишиларнинг меҳнат жасорати акс эттирилган.

Украина ўнта қурилиш-монтаж поезднинг ҳаммаси, дейилади бош мақолада, иккинчи кварталда олинган топшириқларни ошириб бажарди. Бу поезд қурувчилари ҳозирдаёқ бир миллион сўмлик ишни бажариб қўйишди.

Газета украин ва ўзбек бинокорларининг мустаҳкамланиб бораётган дўстлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Янги газета Украина Компартияси Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ нашр этилмоқда. Газета ҳафтада бир марта чиқади.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚДА МАШИНА РЕМОНТИ СУСТ

Бош инженернинг кабинети очиқ. Ҳеч ким йўқ. Стол устида, дераза ёнида турли хилдаги қоғоз, папкалар тартибсиз ҳолда ётибди. Хонага тракторчилар киришади-да нималарнидир ёзиб чиқиб кетишади.

Биз, бу ерда бошлиқни тополмагач, устахонага бордик. Бу ер ҳам тартибсиз. Деталлари сақлайдиган биронта ҳам токча йўқ. Ҳамма нарса ерда, тупроққа қоришиб ётибди. Ремонтга қўйилган машиналар анчагина, ишловчилар эса тўрт-беш киши.

Ўртада турган терим агрегатининг аппаратларини махсуслаштирилган марказий устахонага жўнатиш керак экан. Аммо шундай қилинмабди. Шу ернинг ўзида ремонтини боплаб ташлаймиз дейишибди. Тиши ейилиб қолган шпинделлар ўрнига бошқаси қўйилармиш. Нариги терим машинасига шундай қилинибди. Қаердандир шпиндел счёткалари келтириليб, уларнинг кўп қисми алмаштирилибди. Унинг ёнидаги тишларини чахлаб ўткирлаштириш масаласига келганда устахонада ундай асбоб топилмабди. Шунинг учун ҳам бу машина чалакам-чатти ремонт қилинибди.

«Правда» колхозининг устахонасида терим машиналари жуда секин ва пала-партиш ремонт қилинянти. Устахона ишчилари агрегатларни бошқа ерда ремонт қилсак жуда қимматга тушиб кетади деб ҳамма ишни ўзлари бажармоқчи бўлиб юришибди. Лекин ремонт қимматга тушаётганини ҳозирча ҳеч ким ҳисоб-китоб қилганича йўқ. Бу ерда қўйилаётган битта шпинделни олиб қўрайлик. Уёқ-буёғи бўлиб уч сўмга тушяпти. Агар бу иш «Узсельхозтехника»нинг махсуслаштирилган устахонасида бажарилганда эди бор-йўғи бир неча тийинга тўғри келарди. Подшипник, сольник, шестерня ва бошқа эҳтиёт қисмлар ҳам шу ернинг ўзида ремонт қилинаётганлиги туфайли техникани тайёрлаш яна ҳам қимматга тушмоқда.

Йиғим-терим яқинлашиб қолди. Аммо колхозларга 19 та пахта териш машинасидан ҳалига қадар биттаси ҳам ремонтдан чиқарилгани йўқ. Пахтани қоп-қаронорсиз ташийдиган 149 прицепдан 115 таси, кўрак тозалайдиган 22 машинадан бори-йўғи 7 таси тайёр қилинибди.

Агар бош инженер Ким Леонид ва унинг ўринбосари Цой Иван ўртоқлар билан гаплашиб қолсангиз, улар ишдаги камчиликларнинг олдини олиш учун зарур чоралар кўрилганлигини, ишни икки сменада ташкил қилиб унга 36 киши ажратилганлиги ҳақида лоф уриб гапиришади. Амалда эса у кишиларнинг аксарият қисми ҳалига қадар ремонт ишларига тортилмаганлар. Шундай экан, қуруқ графикни тузиб, ҳаммага кўз-кўз қилишнинг нима ҳожати бор.

Бизнингча колхознинг бош инженери ўрток Ким Леонид ишлаб чиқариш билан бевосита шуғулланмаётганга ўхшайди. Ишнинг кўпини ўзининг ўринбосарига ташлаб, истаган томонга кетаверади. Шунинг учун устахонада тартиб ўрнатилмаган. Меҳнат интизоми йўлга қўйилмаган. Бу аҳволни колхоз правлениеси аъзолари жуда яхши билишади. Амалда эса унга нисбатан талабчанлик кўрсатишмайди.

Аслида эса пахта пишиб етилаберсин, ҳосилни йиғиштириб олиш қочмайди, деб бамайлихотир юришибди.

Маълум бўлишича, бу гапнинг тагида анча гап бор экан. Ўтган йили колхоз терим машиналарини вақтида ремонт қилмаган. Бу иш нима сабабдандир пайсалга солиниб, орқага чўзилган. Пахта очилиши билан ўқувчилар ёрдамга чақирилган. Учинчи теримдан кейингина машиналарга навбат келган. Шундай қилиб, колхоз ҳар гектар ердан 34 центнердан хирмон кўтарган бўлса, шундан 25 центнерини қўлда, 9 центнерини эса машиналар ёрдами билан териб олган. Оқибатда пахтани «зангори кема»ларда териш плани бажарилмай қолди. Бу ягона факт эмас. Колхозда сўнгги уч йилдан бери пахтани машинада териш плани муттасил бажарилмай келяпти.

Район колхозларида пахта териш машиналарининг ҳаммасини биринчи августгача тўла ремонтдан чиқариш имконияти бор. Шундай экан, нега ҳозирги ишларнинг суръати паст. Тузилган графикка мувофиқ район хўжаликларида ремонт ишларида камида 100 киши иштирок этиши керак. Амалда бу ишга ҳаммаси бўлиб 50-55 киши жалб этилган: «Политотдел» колхозида кунига 26-30 киши ўрнига 6-10 киши ишлаяпти.

Колхозда жорий ремонт учун кўпгина эҳтиёт қисмлар етишмайди. 12 моторга электр токи ўтадиган 300 метр узунликдаги сим, 10 та стартер рельеси, 4 та бензин насоси ва бошқа эҳтиёт қисмлар ҳалига қадар йўқ.

«Ўзбекистон» колхозидаги ишларни ҳам мақтаб бўлмайди. Бу ерда ишчи кучлари белгиланганига нисбатан анча кам ажратилган. Шу сабабли 14 та пахта териш машинасидан бир нечтаси ремонтдан чиқди. Кўрак йўлиш, кўсак чувийдиган машиналардан, пахтани ортадиган транспортёрларни тахт қилиб қўйиш ҳам қониқарсиз аҳволда.

Юқоридаги фактлар жуда ташвишли. Айрим колхозларда техника ремонти юқоридагидек сабабсиз ҳолда пайсалга солинаётган бўлса, баъзиларида ишни тезлаштиришга эҳтиёт қисмларнинг етишмаётганлиги тўсиқ бўлиб турибди. «Узсельхозтехника»нинг область бирлашмаси ва унинг район бўлими ходимлари ўзларига юклатилган вазифани сидқидилдан бажаришмаяпти. Эҳтиёт қисмлар билан таъминлаб туриш ҳақидаги тузилган шартномаларга амал қилмаяптилар. Буларнинг ҳаммаси Юқори Чирчиқ районида терим машиналарини белгиланган вақтда тўла ремонтдан чиқариб қўйишни ҳавф остига солаётир.

Район партия комитети, район ижроия комитети ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг раҳбарлари техника ремонтини тезлаштириш юзасидан шошилинч чоралар кўришлари ва йўл қўйилган камчиликларни тезроқ бартараф этишлари лозим.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг муҳбири.

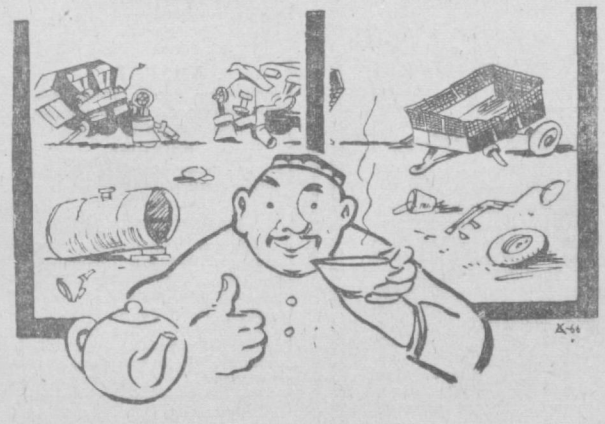

Мухбир сўрайди, раис жавоб беради:
— Ремонт қалай кетяпти, дейсизми? Мана бундоқ...
А. Холиқов чизган расм.

ҲАМ ЎРГАНИБ, ҲАМ ЎРГАТИБ

Ўзбекистон — Белоруссия

● ● ●

Заводимиз эндигина равнақ топаётган ёш корхоналардан. Дастлабки агрегатлар ишлаб чиқарилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Шу қисқа давр мобайнида биз ҳамкасбларимиз эришаётган янгиликларни ўзимизда ҳам кенг жорий этиб, улар тажрибасига таяниб дуруст муваффақиятларни қўлга киритдик. Ҳозир кўнигина операциялар механизациялаштирилган ва автоматлаштирилган. Техника меҳнат унумдорлигини оширмоқда, маҳсулот сифатини яхшилаб, таннархини арзонлаштирмоқда.

Иттифоқимизнинг техникавий жиҳатдан мукаммал, замонавий корхоналарига бориб келган иши билан тез-тез танишиб турибмиз. Яқинда Минск шаҳридаги трактор ва автомат линиялари корхоналарида бўлдик. Қардош саноатчиларимизнинг биз учун ибратли бўлган ютуқлари бор экан. Улар билан танишдик.

Минск трактор заводининг механика цехларида махсус агрегат станоклар кенг қўлланилмоқда. Бу станоклар универсал станоклардан бир неча марта қиммат. Лекин белоруссиялик тракторсозлар фойдаланаётган ҳар бир махсус агрегат-станок ишчининг иштирокисиз 2—3 операцияни бир йўла бемалол бажараверади. Ишчи детали станокка ўрнатиб қўяди ва тайёр бўлгандан кейин бўшатиб олишдагина иштирок этади холос. Бу ҳар бир ишчининг 2—3 та станокни бемалол бошқаришига имкон туғдирмоқда. Махсус агрегат-станокнинг нархи юқори бўлса ҳам у корхонага катта фойда келтиради ва қисқа вақт ичида ўзини тўла-тўкис қоплайди.

Цехларни айланиб бир нарсага қойил қолдик. Бу ерда станоклар бизнинг корхонамиздаги нисбатан 1,3 марта зич жойлаштирилган. Станокларни жойлаштиришдаги бу метод тайёрланаётган маҳсулот ҳажмини кўпайтириш имконини бериш билан бирга деталларни агрегатдан агрегатга ўтказиш масофасини ҳам қисқартиради. Корхонада трактор йиғиш жараёнларининг ҳам тўла-тўкис механизациялаштирилганлигини кўриб ҳавасимиз келди. Болт ва гайкаларни бураш, узелларни йиғиш ва бошқа хил жараёнлар махсус пневматик асбоблар ёрдамида бажарилмоқда.

Тракторнинг қисм ва деталларини бўяш пайтида ерга тўкилиб исроф бўладиган бўёқлар бу ерда қайта йиғиб олиниб, унга махсус химиявий эритма қўшилаяпти. Натижада у яна ўз ҳолига қайтяпти. Бу хил бўёқлар билан цех корпуслари, ускуна ва мосламаларга жило берилмоқда. Бу корхона учун ўнлаб минг сўмлик иқтисодий фойда келтирмоқда.

Белорус тракторсозларининг деталларни контрол қилиш соҳасида қўлланаётган янгиликлари ҳам диққатимизни ўзига тортди. Жумладан, бу корхонадаги «КДП-300» маркали текшириш-ўлчаш асбоби шестерняси сифатини назоратчининг иштирокисиз махсус мослама ёрдамида аниқланмоқда. Деталларнинг қаттиқлигини ўлчаш учун қўлланилаётган корцетиметр асбоби эса электромагнит принципида ишлаб, бир йўла деталнинг пишиқлиги ва унинг структурасини кўрсатиб бермоқда. Бизнинг корхонада қўлланилаётган бринелла, роквелла асбобларидан корцетиметр асбоби 5—6 марта унумли меҳнат қилади.

Биз ҳам ўз навбатида дўстларимизга кўпгина прогрессив методларни ўргатдик. Уларга фикрларимиз маъқул тушди.

Ҳозирги кунда корхонамиз коллективи белоруссиялик тракторсозлар тажрибасини кенг жорий этмоқда. Жумладан, гильза деталига ишлов бериш учун мўлжалланган махсус агрегат станоги бир йўла учта жараённи бажариш имконини туғдирмоқда. Яқин кунларда картер тайёрлаш участкасида ана шундай агрегат-станокдан яна учтаси ишга туширилади. Бошқа кўплаб деталларга механик ишлов беришда ҳам махсус агрегат-станоклардан фойдаланишни мўлжаллаяпмиз.

Станокларни зич жойлаштириш, бўёқ қолдиқларини химиявий эритма билан қайта фойдаланишни йўлга қўйиш, корцитиметр ўлчов асбобини жорий этиш ниятидамиз. Бу янгиликларнинг барчаси КПСС XXIII съезди Директиваларида қўйилган вазифаларни бажаришда бизга кўл келади. Ҳозир тракторсозларимиз партиямиз съезди қарорларидан руҳланиб, дўстларимиз тажрибаси асосида янги-янги марраларни эгаллашга отланганлар.

С. ТЎЛАЕВ,
Ўзбекистон трактор-йиғув заводи техника бюросининг бошлиғи.

Область колхоз-совхозларида давлатга сабзавот, картошка ва мева сотишнинг бориши тўғрисида 20 июлгача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Хўжаликнинг номи	саб завот	кар тошка	мева	Колхоз раиси, совхоз директори	партия ташкилотининг секретари	Қайси райондан
КОЛХОЗЛАР						
Оржоникидзе номли	75,3	5,4	18,7	С. Жўраев	М. Раҳимжонов	Калинин
«ЎзССР 40 йиллиги»	52,4	21,4	9,1	Т. Мирзаев	М. Юсупов	Калинин
Охунбобоев номли	49,1	51,4	14,7	З. Жалилов	Х. Ҳакимов	Калинин
«Москва»	47,6	18,5	4,7	К. Абдуллаев	Т. Сайдахмедов	Калинин
«Октябрь»	40,8	17,2	7,6	С. Қорабоев	Н. Абдуллаев	Калинин
«Гулистон»	40,0	22,9	9,8	И. Холматов	М. Йўлдошев	Юқори Чирчиқ
«Маданият»	38,2	18,0	10,0	У. Исломов	Х. Мурватов	Оржоникидзе
С. Раҳимов номли	37,5	25,8	3,9	М. Маъмуров	К. Латипов	Калинин
«Октябрь»	36,5	18,0	44,0	Х. Элбўсинов	У. Тўлаганов	Оржоникидзе
Ленин номли	36,3	26,7	70,0	Г. Умаров	Н. Султонов	Калинин
«Коммуна»	36,0	—	10,0	М. Мирмуҳамедов	Т. Қулматов	Юқори Чирчиқ
«Ленин йўли»	34,8	12,1	38,0	С. Муҳамаджонов	И. Бахромов	Калинин
«Қизил Ўзбекистон»	34,7	77,6	15,4	А. Матқобулов	А. Соатов	Оржоникидзе
Ленин номли	34,5	34,3	20,5	Т. Нормуҳамедов	Р. Аҳмадалиев	Оржоникидзе
Жданов номли	34,0	—	22,0	А. Абдуҳолиқов	Х. Дусейнов	Оржоникидзе
«Партия XX съезди»	33,0	23,7	12,2	С. Назиров	Р. Каримов	Калинин
Калинин номли	32,1	13,4	4,4	Ф. Абдуллаев	К. Усмонов	Калинин
К. Маркс номли	31,9	23,9	21,6	Г. Абдуллаев	Х. Хожиакбарова	Калинин
«Ленинград»	30,3	16,8	18,0	И. Ирисбоев	С. Ҳошимов	Оржоникидзе
Фрунзе номли	26,8	—	18,9	Ф. Разов	М. Бердиалиев	Оржоникидзе
Навоий номли	25,6	8,0	12,0	Н. Саидов	Т. Муродов	Калинин
Ильич номли	24,7	4,9	25,7	Т. Юсуфалиев	А. Акбарҳўжаев	Калинин
«Правда»	23,2	47,0	26,0	У. Хожиев	А. Қурбонов	Оржоникидзе
Куйбишев номли	22,2	24,0	22,0	С. Шукуров	Х. Абдуллаев	Калинин
«Қозоғистон ССР 30 йиллиги»	22,1	32,0	4,0	Н. Гулматов	А. Абдураҳмонов	Оржоникидзе
«Коммунист»	21,8	—	34,0	М. Мирсоатов	П. Набиев	Оржоникидзе
Киров номли	20,2	85,6	6,7	Ю. Ҳошимов	И. Сулаймонов	Оржоникидзе
«Қизил туғ»	16,6	7,0	57,1	Б. Мўминов	Т. Жўрабеков	Оржоникидзе
Калинин номли	15,5	—	4,4	А. Исроилов	Н. Аҳмаджонов	Янгийўл
К. Маркс номли	12,5	—	54,0	А. Абдусаматов	У. Туробов	Оржоникидзе
«Партия XIX съезди»	11,7	—	20,0	Ю. Файзиев	Т. Аҳмедов	Калинин
Ленин номли	8,8	—	3,2	Н. Авазов	Б. Ҳолмирзаев	Янгийўл
СОВХОЗЛАР						
Сабзавот, картошка ва полиз экинлари институти	48,5	157,0	—	Т. Мўминов	Л. И. Ишченко	Калинин
«Қорасув»	28,5	7,9	3,4	Р. Додаҳўжаев	М. Ёқубова	Калинин
1-«Оҳангарон»	24,4	3,4	35,3	Ф. Ғуломов	М. Давлатов	Ўрта Чирчиқ
«Партия XXI съезди»	22,9	9,7	7,8	О. Зокиров	Р. Қамбаров	Калинин
6-«Олмалиқ»	21,5	7,5	8,0	Н. Раҳимов	Ю. Давранов	Ўрта Чирчиқ
«Химик»	20,5	—	—	А. Ўрмонов	Х. Юсиров	Оржоникидзе
«Келес»	16,6	9,6	36,6	С. Акромов	М. Азимов	Калинин
«Тошкент»	16,3	5,2	18,5	Д. Ҳайдаров	К. Худойбердиев	Калинин
«Назарбек»	15,3	16,9	13,4	А. Абдувалиев	С. Эргашев	Калинин
Тошкент наслчилик совхози	12,0	1,1	8,8	П. Русаков	Х. Расулев	Ўрта Чирчиқ
2-«Оҳангарон»	11,3	3,7	15,0	Р. Йўлдошев	Э. Оқилов	Ўрта Чирчиқ
«Олмазор»	8,1	—	36,6	П. Юрков	Т. Кирилина	Янгийўл
13-«Бўстонлиқ»	7,6	1,7	56,5	М. Пугачёва	Ш. Султонгиров	Оржоникидзе
У. Юсупов номли комбинат	3,7	—	12,6	Ю. Степаненко	М. Ҳайруллин	Янгийўл
«Бўзсув»	2,5	20,0	—	С. Мусакаримов	Ш. Хожимуродов	Калинин
14-«Хўжакент»	1,3	3,3	29,0	М. Аҳмедов	Б. Йўлдошев	Оржоникидзе

ИЗЛАНИШ

тақдири ўз ихтиёрларига берилган— уларнинг пок ва эркин муҳаббатига ҳеч ким тўсқинлик қилмайди. Истеъдодли ёш драматург М. Каримов ҳам ўз пьесасида муҳаббат темасини ҳал қилишда бевосита ёшларимизнинг айни шу кундаги турмушига мурожаат қилган. Шунинг учун бўлса керак, унинг асари шу кунинг нафаси билан суғорилган. Китобхон ва томошабин рўй бераётган воқеаларни пьесада ёхуд саҳнада эмас, гўё ҳаётнинг ўзида, айни вақтда кўраётгандек бўлади.

«Қалам қошлигим» пьесасида ёшларимиз ўртасидаги пок ва самимий муҳаббат ижтимоий ҳаёт фонида эмас, балки у билан чамбарчас боғланган ҳолда кўрсатилади. Бу ҳол пьесада коммунистик ахлоқ нормалари, гражданлик бурч ва эътикод масалаларини кўтаришга имкон беради. Асарда муҳаббат — бу шунчаки инсон қалбида туғилган чуқур ва юксак туйғугина эмас, бу виждон ва ақл иши ҳамдир; муҳаббат— инсондан катта масъулият ва талабчанлик талаб қиладиган туйғудир; «муҳаббат — юракнинг иши.., виждоннинг иши. Виждон бўлган жойдагина... севги ҳам бўлади» деган фикрлар олдинга сурилади. Буларнинг ҳаммаси асарга чуқур фалсафий мазмун бағишлаган.

Пьесада кўтарилган ҳаётий масалалар, авторнинг инсон ва жамият, инсоннинг жамиятдаги ўрни, мавқеи, бурчи ҳақидаги тушунча ва фикрлари асосан асарнинг уч қаҳрамони — Равшан, Муҳаббат ва Акрам образлари тақдирида кўрсатилган. Автор образлар сонини бу қадар чеклаганлиги асарни ихчамлаштирган, қаҳрамонларнинг руҳий дунёсини, туйғу ва фикрларини, уларнинг қалби ва онгидаги ўзгаришларни, ички қарама-қаршиликларини яхлит ва ойдин ифодалашга имкон берган. Яратилган образлар шу қадар жонли ва ҳаётийки, гўё биз улар билан ҳар куни учрашиб кўришиб юргандек бўламиз. Уларнинг бирортаси қандайдир алоҳида хислат билан ажралиб турмайди — биз улар қиёфасида оддий совет ёшларини кўрамиз. Ҳаммасида ҳам яхши фазилат ва камчилик бор. Масалан, Равшан ғоят ўзига ва бошқаларга талабчан, кўнгли очиқ, виждони пок, ақли теран, интилувчан, меҳнатсевар йигит. Лекин унда тезлик, дағаллик, ўжарлик ҳислатлари ҳам бор.

Муҳаббат ақлли, хушфеъл, ирода-ли, қатъиятли, шижоатли қиз. Аммо унга бироз турғунлик, сезгирлик, етишмайди. Акрам ҳам улардан колишмайди. Бироқ, у ўзидаги ижобий хислатларни ўзининг шахсий манфаатига бўйсиндирган одам. Бу асосий қаҳрамонлардан бошқа икки эпизодлик образ ҳам бор. Бири врач, иккинчиси комсорг Шоиста. Драматург хусусан Шоиста образини яратишда катта маҳоратга эришган. Яқинга қадар ўзбек драматургиясида комсомол образи бу қадар жонли, жозибали ва ҳаққоний яратилмаган эди. Драматург аввалги айрим пьесаларда бўлганидек, баландпарвоз, дабдабали сўз ва ҳаракатларга берилмай, Шоҳиста образида чинакам одампарвар, меҳрибон инсонни, ёшларга ишонч ва илҳом бахш этувчи комсомолни яратишга муяссар бўлган.

Қаҳрамонларнинг бу даражада мукаммал ишланиши пьесада ҳаётий ва мураккаб вазиятларни ҳосил қилиш имкониятини берган. Илгари яратилган кўпчилик пьесаларда қаҳрамонлар ўз орзуларига етиш учун уларга ғов бўлиб турган кучларга қарши кураш олиб борар эдилар. Бу асарда эса асосий конфликт Равшан билан Муҳаббатнинг ички қарама-қаршиликлари, уларнинг қалби билан онги ўртасида содир бўлган зиддиятлар асосида қурилган. Пьесада яратилган вазият қаҳрамонларга ўз муҳаббатларининг қанчалик самимий, жўшқин, соф эканлигини чуқурроқ синаб кўриш имкониятини беради. Бу ҳол асарнинг жанрини ҳам белгилаган — пьеса психологик лирик драма тарзида ёзилган.

Асарнинг яна бир фазилати шундаки, автор ўз қаҳрамонларига йўл-йўриқ кўрсатмай, уларни ўз ихтиёрига қўйган, уларнинг тақдирини сунъий равишда ҳал қилмай. ўз майилларига, ўз виждонларига, ҳаёт ҳукмига ҳавола қилади.

Ҳ. Шарипов сингари, М. Каримов ҳам асар тилига алоҳида эътибор берган. Автор сўзларни шу қадар саралаганки, улар қаҳрамонларнинг руҳий ҳолатини, маънавий дунёсини, чуқур ҳис-туйғуларини, фикр-ўйловларини равшан очишга қаратилган.

«Қалам қошлигим» пьесаси ҳам камчиликлардан ҳоли эмас. Улар орасида айниқса асарнинг яратилиш услуби жиддий эътироз туғдиради.

Маълумки, драма бошқа жанрлар қатори ўз асосларига эга. Унда, масалан, романда бўлганидек, воқеа эмас, балки шу воқеани вужудга келтирадиган инсон образи биринчи ўринда туради ва унинг ҳаёти айни вақтда-томошабин кўзи олдида ўтиши лозим. Негадир, кейинги йилларда айрим драматурглар «новаторлик» қилиб ана шу классик асосларни бузиб, пьесани баён шаклида ёза бошладилар. М. Каримов ҳам ўз пьесасини баён шаклида ёзиб ҳато йўлга ўтган. Бу ҳол асарнинг йигирма саккиз эпизодга бўлиниб майдалашиб кетишига ҳам сабаб бўлган. Бу услуб кинодагина қўлланиши мумкин. Агар олиғнан мавзу драма шаклда ҳал қилинганда эди, асарнинг таъсир кучи янада ошган бўларди.

Умуман олганда ҳар иккала ёш драматург ҳам узоқ ижодий қидиришлар натижасида кишини ҳаётий масалалар устида жиддий ўйлашга мажбур қиладиган, чуқур фикр ва туйғуларга бой, интеллектуал ва эмоционал кучга тўла асар яратишга муваффақ бўлганлар. Улар танлаган йўл тўғри, шу йўлдан бориб ижод қилишларини истар эдик.

Ф. ЖЎРАЕВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИ ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

Фронтдан олинган ҳар қандай хабарлар каби, Жанубий Вьетнам озодлик армияси ва Вьетнам Демократик Республикаси халқ армиясининг ҳарбий сводкалари ҳам қисқа ва жуда аниқ хабарлардан иборат. Бу сводкаларда АҚШнинг фалонча самолёти уриб тушурилди, Америка бомбардимончи самолётларининг фалон шаҳар ва қишлоқларга қилган ҳужумлари қайтарилди, фалонписмадон районларда Америка қўшинлари бўлинмаларига зарба берилди, деган маълумотларни ўқиймиз. Аммо ана шу қисқа хабарлар замирида Вьетнам халқининг чинакам ажойиб қаҳрамонлиги, унинг ўз ватанига чексиз муҳаббати ва ўз озодлиги ҳамда мустақиллигини Америка империалистларининг ҳамлаларидан ҳимоя қилишга қатъий бел боғлаганлиги намоён бўлади. Вьетнам халқининг жасоратини тушунмоқ учун икки мамлакатни таққослаб кўриш кифоядир. Шимолий ва Жанубий Вьетнамнинг территорияси Америка Қўшма Штатларининг территориясидан 30 баравардан знёд кам. Вьетнам аҳолисининг сони АҚШ аҳолисининг сонидан 6 баравардан ҳам камроқ. Ана шу ҳар иккала давлатнинг иқтисодий потенциалини таққослаб кўрсак, капитализм дунёсининг буюк давлати Осиёдаги кичик мамлакатга нисбатан устун эканлиги яққол кўзга ташланади. Аммо Вьетнам халқи америка империалистларига нисбатан хал қилувчи роль ўйнаётган бениҳоя катта афзалликка эга. Бу афзаллик шундан иборатки, Ҳинди-Хитойдаги ана шу мамлакатнинг халқи ҳаққоний иш учун курашмоқда ва шунинг учун ҳам қуллар тенг бўлмаган курашда бу халқнинг қўли баланд келмоқда.

АҚШ мудофаа министри Роберт Макнамара яқинда Пентагоннинг Вьетнамдаги агрессияси кўламларига доир баъзи маълумотларни хабар қилди. Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг сони 300 минг кишига етай деб қолди, бутун Шарқи-Жанубий Осиёда эса бу қўшинларнинг сони 350 мингдан ҳам ошиб кетди. Бу ерда 1.700 вертолёт бор. Бундан ташқари, бу ерда Американинг 1.800 қирувчи ва бомбардимончи самолётлари ҳаракат қилмоқда. АҚШ ҳарбий денгиз флотининг кемалари Вьетнам соҳиллари бўйлаб тўхтовсиз сузиб юрибди. Шундай қилиб, ҳозирнинг ўзидаёқ Ҳинди-Хитойда Қўшма Штатларининг жуда катта ҳарбий машинаси кенг кўламда ишлаб турибди. Аммо бу ҳарбий машинанинг бераётган натижалари Америка стратеглари кутгандай бўлиб чиқмади.

Жанубий Вьетнамда Америка қўшинлари назорат қилиб турган территория кейинги икки йил ичида анча қисқарди. АҚШ қўшиларининг сони шу давр ичида икки ярим баравар кўпайтирилганлигига қарамай, шундай аҳвол рўй берди. Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик фронтининг аҳволи, унинг аҳоли ўртасидаги обрўси ва таъсири мустаҳкамланди. Озодлик фронти бундан икки йил муқаддам бутун территорияннг учдан икки қисмини ўз назоратига олган эди, ҳозирги вақтда эса Жанубий Вьетнам территориясининг бешдан тўрт қисмини контроль қилиб турибди. Бу территорияда бутун мамлакатдаги 14 миллион аҳолидан 10 миллион киши яшайди. Яқинда Дананг, Гуэ, Сайгонда ва Жанубий Вьетнамнинг бошқа шаҳарларида бўлиб ўтган халқ қўзғолонлари яққол кўрсатиб берганидек, бу мамлакатнинг америкаликлар босиб олган районларидаги аҳоли ҳам АҚШнинг Вьетнам ишларига аралашувини тўхтатишни ва Сайгондаги «Кўғирчоқ» режимнинг тугатилишини тобора зўр қатъият билан талаб қилмоқда. Кейинги вақтларда Америка матбуоти Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг кучлари тез ўсиб бораётганлигини, Жанубий Вьетнамда Озодлик армияси сафига қўшилаётган кишилар сони ортиб бораётганлигини эътироф қилишга мажбур бўлди.

Океаннинг нариги томонидан келган агрессорлар ваҳшиёна ҳужумлари билан Вьетнам халқининг бошига жуда кўп кулфат солдилар ва уни оғир машаққатларга дучор қилдилар. Масалан, Америка авиациясининг Шимолий Вьетнамдаги Фат Дьем шаҳарчасига қилган бир ҳужуми вақтида 71 киши ўлдирилди ва 45 киши яралар қилинди. Бу шаҳарчанинг америкаликлар ҳужумидан зўрға қутилиб қолган кишиларидан бири шу ҳужум тўғрисида бундай деб ҳикоя қилади: «Биз 31 гўдакни кўмдик, уларнинг иккитаси бир ёшга эндигина тўлган эди. Кекса аёллардан 12 кишини дафн этдик. Ёш аёллардан 20 кишини дафн этдик», Америка империализми Вьетнамда ана шундай ваҳшиёна ёвузликларни қилмоқда. Бу — герман фашистларининг жиноятларини такрорлашнинг худди ўзгинаси эмасми! Иккинчи жаҳон уруши вақтида халқлар гитлерчиларнинг ваҳшийликларига жавобан душманга қарши курашни кучайтирганликлари каби, ҳозирги вақтда Америка агрессорларига нисбатан Вьетнам халқининг қаҳр-ғазаби бениҳоя ўсди ва агрессорларга қарши кураши кенг қулоч ёйди.

АҚШ ҳукумати вазиятга реал баҳо бериш қобиляти дан маҳрум бўлиб қолган ашаддий қиморбоздек ҳаракат қилмоқда. Президент Жонсон ва унинг Вашингтондаги шериклари ҳарбий тазйиқни, бомбардимонларни кучайтириб, қўшинлар сонини оширишимиз биланоқ, озодлик учун курашаётган Вьетнамликлар таслим бўладилар ва Американинг шартларини қабул қилишга рози бўладилар, деб хаёл қилиб келмоқдалар. «Жонсон ва унинг тўдаси, — деди Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин, — қуйидагиларни тушуниб олишлари керак: улар Жанубий Вьетнамдаги агрессив урушни жадаллаштириш учун 500 минг, ёки бир миллион солдат ёки ҳатто бундан ҳам кўпроқ солдатни юборишлари мумкин. Улар ҳаводан Шимолий Вьетнамга қаттиқ ҳужум қилиш учун минглаб самолётлардан фойдаланишлари мумкин. Лекин улар АҚШ агрессиясига қарши ва миллий озодлик учун курашда қаҳрамон Вьетнам халқига хос бўлган темирдек мустаҳкам иродани ҳеч қачон буколмайдилар. Улар қутириб, ҳаддиларидан ошган сари ўз жиноятлари учун жавобгарлиги ҳам орта боради. Уруш яна 5, 10, 20 йил ва бундан ҳам узоқ давом этиши мумкин. Ханойни, Хайфонни ва бошқа шаҳарларни, шунингдек корхоналарни йўқ қилиб юборишлари мумкин, лекин Вьетнам халқини чўчита олмайдилар! Мустақиллик ва озодликдан ҳам муқаддасроқ ҳеч нарса йўқ».

Вьетнам халқи ўз юртида ўзи хоҳлаганича яшаш ҳуқуқи учун курашмоқда. Вьетнам халқини ҳатто куч ёрдами билан ҳам бўйсундириш мумкин эмас. Бу халқ мустамлакачиларга қарши жанг бошлаганига 20 йилдан ортиқ вақт бўлди. Осиёда уруш олиб бориш тажрибасига эга бўлган Япон босқинчилари уни тиз чўктира олмадилар. Махсус таълим олган 400 минг кишилик Француз экспедицион корпуси ҳам уни енга олмади. Модомики, шундай экан, Вашингтоннинг эрксевар Вьетнам халқини қурол кучи билан бўйсундиришга умид боғлаши учун қандай асос бўлиши мумкин?

Бошқа бир ҳолатни ҳам эътиборга олиш керак. Ҳозир жаҳондаги кучлар нисбати тамомила ўзгарди. Америка империалистлари шундай шароитда Жанубий Вьетнам аҳолисига қарши интервенцияда ва социалистик мамлакат бўлмиш Вьетнам Демократик Республикасига қарши ўз агрессиясида муваффақият қозонишига умид боғлай олмайди. Социалистик мамлакатлар, Осиё, Африка ва Латин Америкасининг ривожланиб бораётган мамлакатлари ва капиталистик мамлакатларнинг кенг халқ оммаси Вьетнам халқи томонидадир. Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар яқинда Бухарестда ўтказилган кенгашда АҚШ Вьетнамдаги урушни давом эттириш ва кенгайтириш билан бутун инсоннят олдида ғоят жиддий жавобгарликни ўз зиммасига олади, деб АҚШ ҳукуматини огоҳлантирдилар. Бухарест кенгашининг қатнашчилари Вьетнам Демократик Республикасига ёрдам кўрсатиб келдик ва бундан буён ҳам ҳар қандай ёрдамни, шу жумладан агар Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукуматини илтимос қилган тақдирда кўнгиллилар юбориш йўли билан ҳам ёрдам кўрсатамиз, дедилар.

Ҳозирги кунда Совет халқи бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари билан, халқаро ишчилар синфи билан, жаҳондаги бутун прогрессив жамоатчилик кучлари билан биргаликда Америка агрессорларига лаънат ўқимоқда. Совет халқи Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг программасини ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти илгари сурган программани тамомила қўллаб-қувватламоқда. Бу программалар Вьетнам масаласини снёсий жиҳатдан ҳал этиш учун ҳаққоний асосдир. Америка интервентларининг қабиҳ ҳаракатлари социалистик ҳамдўстликдаги ва бутун дунёдаги халқларнинг америка империализми жиноятларини тўхтатиш йўлидаги кучайиб бораётган қатъиятига дуч келмоқда. Вьетнам халқи ғалаба қилади.

В. КОЗЬЯКОВ. (ТАСС).

Футбол бўйича жаҳон чемпионати қатнашчиларидан автограф олиш ҳамма ишқибозга ҳам насиб бўлавермайди. Англияда совет спорти шарафини ҳимоя қилаётган Л. Яшиндан автограф ёздириб оладиганларнинг ҳам сон-саноғи йўқ.

Суратда: англиялик ёшлар Л. Яшиндан автограф ёздириб олмоқдалар.

В. Шандрин фотоси.

МАНОЛИС ГЛЕЗОС БИЛАН УЧРАШУВ

Тинчликни ҳимоя қилиш комитети раисининг ўринбосари, академик К. Е. Федоров ва комитетнинг масъул секретари М. И. Котов жаҳон тинчлик кенгашининг аъзоси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Манолис Глезос билан учрашдилар.

Учрашув вақтида миллий тинчлик комитетлари Америкаси нинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши, Вьетнам халқини қўллаб-қувватлаш учун курашда биргаликда қила оладиган ҳаракатларига доир масалалар муҳокама қилинди. Тинчликсевар кучларнинг Европа хавфсизлигини таъминлаш йўлидаги ҳаракатини ривожлантир и ш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинди. (ТАСС).

Бирдамлик комитети

БУХАРЕСТ. Бу ерда Вьетнам халқининг кураши билан бирдамлик миллий комитетининг таъсис этиш йиғилиши ўтказилди.

Руминия Социалистик Республикаси оммавий ва жамоат ташкилотларининг вакиллари Вьетнам халқининг кураши билан бирдамлик миллий комитетининг тузилишини яқдиллик билан маъқулладилар.

Вьетнам халқининг кураши билан бирдамлик миллий комитетининг биринчи мажлисида бюро сайланди. (ТАСС).

Судга берилди

ПАРИЖ. Сьерра — Леоне ҳукумати Англияда чиқадиган «Дейли телеграф» газетасининг муҳбири Дэвид Лошакни суд жавобгарлигига тортди. Муҳбир «ёлғон хабарларни босиб чиқариш»да айбланади.

Дэвид Лошак шу йилнинг июнь ойида «бу мамлакат тўғрисида ёлғон хабарларни» «Дейли телеграф» газетасида босиб чиқарганлиги учун Нигериядан сургун қилинган эди. (ТАСС).

Президент де Голль Боннга жўнаб кетди

ПАРИЖ, (ТАСС). Франция Республикасининг Президенти генерал Шарль де Голль бугун Париждан Боннга жўнаб кетди.

Бош министр Жорж Помпиду, ташқи ишлар министри Морис Кув Де Мюрвиль, қуролли кучлар министри Пьер Месмер ва бошқа расмий кишилар у билан бирга самолётда жўнаб кетдилар.

Бразилияда мотам...

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, (ТАСС мухбири М. Алябьев). Бразилия футбол терма командаси икки марта мағлубиятга учраб, жаҳон чемпиони унвони учун курашни давом эттириш имкониятидан маҳрум бўлиб қолганлиги ҳамма Бразилияликларни ғам-ғуссага солиб, умидсизлантириб қўйди. Газеталар мамлакатнинг ҳамма жойида чинакам мотам бўлаётир, деб хабар қилмоқдалар. «Жорнал До Бразил» газетасининг ёзишича қараганда бунинг сабаби шуки, «Бразилия ҳаётида футболнинг ўрни алоҳида. Футболнинг таъсири фақат катта шаҳарлардагина эмас. Мамлакатнинг ҳатто энг узоқ жойларида ҳам футбол миллатни бирлаштирувчи восита бўлиб қолган. Терма команда мағлубиятга учраганлиги Бразилияликларни мана шу бирдан-бир муштарак ишончдан маҳрум қилиб қўйди». Мағлубият айниқса оғир таъсир қилганлигининг сабаби шуки, чемпионат арафасида футбол ишқибозлари жуда ҳам хурсандлик кайфиятига берилиб кетган эдилар.

Газеталарнинг деярлик ҳаммаси терма командани чемпионатга тайёрлаш учун жавобгар бўлган кишилар нотўғри иш олиб борганлиги терма команда мағлубиятга учрашига асосий сабаб бўлди, деб ҳисоблямоқда. Техника комиссиясини, бу комиссия командани ўйинга яхши тайёрламади, ўйинчиларни жисмоний жиҳатдан тайёрлашга етарлик эътибор бермади, жаҳон футболининг энг янги муваффақиятларини чинакам ҳисобга олмади, деб айбламоқдалар. Матбуот футболчиларнинг ўзини аямокда. Бразилия Президенти эса, ҳатто Пелени Рио Бранко ордени билан мукофотлаш тўғрисида декрет чиқарди.

АҚШ экономикаси сусаймоқда

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ савдо министрлигининг хабарида айтилишича, Америка экономикасининг ривожланиш суръатлари шу йилнинг иккинчи кварталида анча сусайиб қолган. Барча ишлаб чиқарилган молларнинг ва кўрсатилган хизматларнинг жамики қиммати апрель, май ва июнь ойларида атиги 10,8 миллиард доллар кўпайган, бу эса, 1964 йилнинг охиридан бери бир кварталда эришилган энг кам ўсишдир. Бу ўсишнинг тахминан 60 процентн ишлаб чиқариш кўпайтирилганлигининг натижаси бўлмасдан балки молларнинг нархнин ошганлигининг натижаси бўлди. Таққосланувчи нархлар билан ҳисобланганда, ялпи миллий маҳсулотнинг реал кўпайиши иккинчи кварталда атиги 3,7 миллиард долларни ташкил қилди.

АҚШ савдо министрлигининг докладида айтилишича, иқтисодий ривожланиш суръатларининг сусайишига «истеъмолчилар талабининг анча қисқарганлиги» сабаб бўлган.

Руминиянинг Арджеш дарёсида мамлакатда энг йирик сув электр станцияси қурилиши давом этяпти. Электростанция ишга тушгач йилига 400 миллион киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарадиган бўлади. Бетондан тикланган тўғон баландлиги 165 метр бўлиб машина зали ер остига жойлашган.

АДЖЕРПРЕСС — ТАСС фотоси

Босқинчи самолёт

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Португалия самолёти Португалиянинг мустамлакаси Ангола билан чегарадош жойга яқин-Баловале шаҳри атрофида Замбия территориясини бомбардимон қилди. Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги мухбирининг хабар беришича, бу воқеа бугун Замбия пойтахтида аён бўлиб қолган. Замбия республикасининг президенти Кеннет Каунда, армия ва ҳукумат вакиллари бомбардимон қилинган районга дарҳол жўнаб кетдилар.

Улан-Батордаги сув тошқинининг оқибатлари

УЛАН-БАТОР, (ТАСС). Улан-Баторда бўлган сув тошқинига қарши курашувчи фавқулодда комиссиянинг ахбороти «УНЭН» газетасида эълон қилинди. Ахборотда айтилиши, икки кун ичида Улан-Баторда 98,5 миллиметр, яъни шу районда бир йилда ёғиладиган ёғиннинг тахминан 30 процентн миқдорида ёмғир ёғди. Толе дарёсидаги сув 151 сантиметр кўтарилди. Шаҳарнинг Ишчи ва Октябрь районларидаги катта майдонни сув босди.

Тошқин саноат корхоналарига катта моддий зарар етказди. Марказий ва Тўлғойт электростанциялари, электр линиялари ишдан чиқди. Саноат корхоналари, таъминот базалари ва омборлар сув остида қолди.

Тошқин натижасида бир қанча муҳим тош йўлларнинг ва темир йўлларнинг кўприклари сафдан чиқди. Ичим сув бериб турадиган станциялар, канализация шохобчалари ва алоқа шохобчаларини сув босди. Гражданларнинг кўпгина ўтовлари ва мол-мулкларини сув оқизиб кетди. 57 киши ҳалок бўлди.

Совет дўстларимиз, дейилади ахборотда, катта ёрдам кўрсатишди. Сувда қолган одамларни қутқаришда, районларни озиқ-овқат билан таъминлашда Монголиянинг илтимоси билан совет вертолётлари катта роль ўйнади. Совет Иттифоқи Монголияга энергетика поездлари юбориб, электростанцияларни ремонт қилишга ёрдамлашмоқда. Пойтахт меҳнаткашлари, дейилади ахборотда, чин кўнгилдан ва ўртоқларча кўрсатилган ёрдам учун совет кишиларига ўзларининг самимий ташаккурларини изҳор қиладилар.

Ҳозир пойтахт меҳнаткашлари, дейилади ахборотда, табиий офат оқибатларини қисқа муддат ичида тугатмоқ учун зўр ғайрат билан ишга киришдилар.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

БИР ОШХОНАДАГИ ҲАНГОМАЛАР

Яқинда йўлимиз Киров номли маданият ва истироҳат боғига тушиб қолди. Овқатланиш ниятида парктинг ёнгинасига жойлашган Фрунзе район ошхоналар трестига қарашли 5-сон ошхонага кирдик. Киришга кирдигу, аммо бу ердаги аҳволни кўриб пушаймон бўлдик.

Ошхонада хўрандаларга қўпол муомала қилиш, ҳақидан уриб қолиш авжига чиққан экан. Юлгичликда буфетчи М. Госпарянни «устаси фаранг» дейишар экан. Чунки у «пойга»да устозлари Р. А. Бархударьян ва М. А. Донелянлардан ҳам ўзиб кетади. Устозидан ўтган шогирд деб шундайларни айтсалар керак-да. Госпарян харидорнинг кўзига мугомбирона тикилиб туриб, уч порция коньякдан тўққиз тийин уриб қолди. Бу ҳам етмагандек 150 грамм ўрнига 140 граммдан коньяк қуйиб берди. Шогирдининг бу «операция»сини чеккада кузатиб турган Р. А. Бархударьян «яшаворе азамат, юрагингга қойилман» деворганини ўзи ҳам билмай қолди. Госпарян эса, унга тикилганича, қўлини кўксига қўйиб, қолганига қарздормиз дегандай қилиб, ишшайиб қўйди.

Бундан ташқари буфетда фактурасиз спиртли ичимликлар сотиш ҳам одат тусига кирган. Сотиладиган молларнинг нархи аниқмаган.

Ошпаз М. Н. Панова ҳам хўрандаларнинг ҳақига хиёнат қилишда Госпаряндан қолишмас экан. Текширишда ў берган бир порция дўлманинг асосий маҳсулотидан 79 грамм, шўрвасидан эса 69 грамм уриб қолганлиги аниқланди. Ошхонада тайёрланаётган таомларнинг сифати паст.

Шу ошхона қошидаги чойхонада аҳвол ундан ҳам ёмон. Чойхонада бор-йўғи иккита скамейка, иккита стул, биттагина стол бор, холос. Чойнак ва пиёлаларнинг ифлослигидан рангини билиб бўлмайди.

Чойхона ҳақиқий маданий дам олиш ва ҳордиқ чиқариш жойи бўлиши керак. Аммо бу чойхонада на бирорта шахмат, на шашка, ва на газета-журнал бор. Чойхонанинг санитария ҳолати ёмон. Шу ердан ўтадиган ариқдан ахлат ва ҳар хил чиқиндилар оқади. Ариқнинг атрофи ифлослигидан турли хил юқумли касалликлар тарқатувчи ҳашаротлар манбаига айланган.

Бу ерда шундай аҳвол бўлишига қарамай, ошхона мудири К. М. Войманнинг парвойи-палак. Бу ишлардан унинг хабари йўқ, дейсизми? Асло, бу ишларнинг ҳаммаси унинг «раҳбар»лигида бўляпти.

Э. ПУЛАТОВ,
Н. ХУТАЕВ,
Ф. ҒОЙИБОВ.

СУД ЗАЛИДАН

Қ О Т И Л

Залнинг чап қанотидаги қора курсида ўтирган йигит халқ ғазабидан яшириниб, кўзларини ерга қадаган.

Хўш, бу ноқобил бола ким? у қайси ота, қайси онанинг фарзанди? Қайси қилмиши уни бу ерга кетириб қўйди? Эндигина 19 ёшга тўлган бу ота безори бола ҳақида бўлиб ўтган аччиқ гаплар баъзан «вақт етишмайди» баҳонаси билан бола тарбиясини унутиб қўяётган ота-оналарга «калтак» бўлади.

Қурбон Тожиев исмли бу ноқобил ўтган йили ўқиш баҳонаси билан Сурхондарё область Денов районидан Тошкентга келди. Муштипар она уни не-не ширин орзу-умидлар билан ўқишга кузатиб қўйган эди. Лекин бу оқпадар фарзанд она сутини, ўнбир йил таълим берган ўқитувчилар хизматини оқлай олмади. У Охунбобоев номли 1-сон медицина билим юртида бор-йўғи икки ҳафтагина ўқиди. Шундан кейин Тошкент шаҳар кўчаларида сангиб юраверди. Ва ўқишга, на ҳалол меҳнатга бўйин ёр бермади.

Нима бўлади-ю, бу суюқоёқ Калинин районининг «Бешқайроғоч» қишлоғида жойлашган чойхона мудири Қодир Солиҳов билан учрашиб қолади. У Солиҳовнинг таклифи билан чойхонада кунбай ишлайди. Орадан бир неча кун ўтади. Қурбон Тожиев шу хизмат даврида чойхонага тушган даромадни зимдан кузатиб, пайт пойлайди. Шу йил апрель ойи кечаларининг бирида қотил Қурбон Тожиев Қодир Солиховни ухлаб ётган жойида ўлдиради. Унинг ёнидан 300 сўм пул ва чойдан тушган тангаларни олиб, кечаси ғойиб бўлади.

Яқинда Тошкент область судининг очиқ мажлисида фарзандлик шаънига иснод келтирган бу қотил халқ олдида жавоб берди. Область суди уни энг олий жазо — отиб ўлдиришга ҳукм қилди.

Ҳукм ўтирганлар томонидан маъқуллаб қутиб олинди.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 11,30 — Химия (Металларнинг умумий обзори. Ударнинг даврий системадаги ўрни. Темага доир масалалар), 12,40 — Математика (Ясашга доир асосий масалалар. Темага доир масалалар).

Рус тилида: 13,50 — Математика (Илдизларнинг арифметик қиймати. Абсолют миқдор).

Рус тилида: 17,00 — Кенса кедр ҳақида эртак (болалар учун фильм), 17,25 — Телевизион янгиликлар, 17,40 — Фитиль сатирик киножурнали.

Ўзбек тилида: 17,50 — Телевизион миниатюралар («Ёшлик» студияси), 18,40 — Телевизион янгиликлар, 18,55 — Ғазалхон ёшлигим («Ёшлик» студияси).

Москва кўрсатади (тажриба тариқасида)

19,50 — Футбол бўйича жаҳон биринчилиги (чорак финал).

22,30 дан — Москва кўрсатишлари давоми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VII да Кимга тўй, кимга аза, 24/VII да Гулисиёҳ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қайрағоч остидаги севги — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли. (кундуз ва кечқурун), МОСКВА» (кеч соат 9-45 минутда).

Кечирасиз, сизни ўлим кутади — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Пароль — «УЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

САНЪАТ САРОЙИДА

23, 24 июлда

ҚАЙРАҒОЧ ОСТИДАГИ СЕВГИ

Сеансдар эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ярим, кеч 6-15 минут ва 7 яримда бошланади.

ТОМ ТОҒАНИНГ ҚУЛБАСИ

Кеч соат 9-15 минутда бошланади.

25, 26, 27, 28 июлда

ЭЛЧИЛАР ФИТНАСИ

Эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9-15 минутда бошланади.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ

йигирувчи, тўқувчи, ровничница, съёмчи, моталчи, зарядчи, тростилчи, лентоница, самокладчи касбларига ўргатиш учун

17 ёшдан тортиб

ҚИЗЛАР,

шунингдек мастер ёрдамчилари, слесарлар, электромонтёрлар тайёрлаш учун

ЙИГИТЛАР

ҳамда Совет Армияси сафларидан демобилизация этилган кишиларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент тўқимачилик комбинатига: ёрдамчи ишчилар, юнчилар, охранниклар, уборщицалар ҳам керак.

Мурожаат учун адрес: Физкультурная кўчаси, 6-уй, 4-хона (9, 11-трамвай, 2-троллейбусининг «Физкультурная» остановкаси).

ТОШКЕНТ РЕСТОРАНЛАР ТРЕСТИГА

янги очиладиган ресторанларда ишлаш учун

ошпазлар ва официантлар (эркак ва хотин-қизлар)

КЕРАК

Ўша ерда 8-10-синф ҳажмида маълумоти, 18 ёшдан 25 ёшгача бўлган эркак ва хотин-қизлардан официантлар тайёрлайдиган қисқа муддатли

КУРС ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ

Куйбишев кўчаси, 8-уйда («Баҳор» ресторани) кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакциясига малакали ўзбекча машинистка КЕРАК.

Правда Востока кўча, 26-уй, 4—қават, секретариатга мурожаат қилинсин.

Редактор А. ИСМОЙЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекиста на, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 835212, Редактор ўринбосарлари — 835885, 836232. Масъул секретарь — 834808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 831936. Партия турмуши — 835811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 833786. Кишлоқ хўжалиги, фан, маданият ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 839050 Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 838761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 834048. Эълонлар бўлими — 838142. Коммутатор — 830249 дан 830258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06601 ИНДЕКС 64969. Г. 1164.